Центральный экземпляр

Масе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувла 1923 шера дуьйна ● ЕРА, 8 февраль, 1979 шу. ● № 17 (5993). ● Мах 2 капик.

КХЫ А ЧIОАГIАГIА ТОАЛУРГБА ВАЙ ДАЙ-МОХК

«ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАРЦА ЖОП ЛУРГДА КПСС ЦК КХАЙКАРАЛА!» йоах Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша

МАШИНАШЪЕРИЙ ДОШ

Советски наха шоай де деача гIулакхий программа санна тIайицад Советски Социалистически Республикай Союза берригача харжархошка, гражданашка КПСС ЦК дахь Кхайкарал.

Соахка кийчаьйча продукцега диллача «Красный молот» заводе эггара дикагIа болх бир механически цехо. Укхаза хинна митинг хьайиллар цу цеха партбюро секретара Я. С. Черника.

Цига къамаьл даьча хьалхалаттача токара, «Пятилетка дикь шера кхоачашъергья» яьха инициатива заводи коллективе дIайолальча В. Е. Жмакина белгалдаькхар 4 марта курдоча хоржамашта толамаш дахка накъадахаран 1979 шера тIайица социалистически декхареш тIехкхоачашдаран чIоагIа уйла тIаьххйта къахьегаш шоай цеха коллектив хилар.

Балха оасарлен продукце декали лакхъяра аьттув боалийтаргба тха массе тайпарча профессех йола 36 болхло юкъе а вахийта укх шера цехе вIашагIъеллача кердача комплексни бригадо.

Цул тIехьагIа къамаьл даьча № 3 йолча сборочни цеха партбюро секретара В. Д. Комарова аьлар:

— Оаха тхоашта декхар тIаэц хоржамаш хула ди тIакхачалехьа лийрхачул совгIа шиъ цементировочни агрегат кийчъяь яхха.

— Цар цеха коллективо кийчъю агрегаташ комплектуюци деталаш ца хиача йистейха йиш йолаш яц, уж царна лоаттае езаш я тха участок, — аьлар цул тIехьагIа трибуна тIа ваьнача сверловщика Ю. А. Шакува. — Оаха дош лу цар болх юкъагIа бусаргбоацаш хаихахьа уж ваьчунца Iалашбе.

Митинге къамаьлаш мел даьчар хьахьар шоаш Коммунистически партен Советски правительствая чурчен арахьарчен политикана чIоагIа раьза болга, шоай Дахье кхы а вIаьдегIен низа болашагIен яра шоаш хьинари кхоберг ца хилар.

Цу тайпара митингаш хилар завода кхыча цехашка а.

Мехка берригача къахьегамхой а санна, хьинар айдаьд Назрановски ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода болхлой КПСС ЦК-ас Советски Социалистически Республикай Союза берригача къахьегамхошка, харжархошка дахьча Кхайкарало.

Цу хьакъехьа шоай хиннача вIашагIкхетаре заводхоши дуцар Коммунистически парте чурен арахьарен политика ниьха хьацташ кхоачашдеш наха шерра хьалловцаши хилар.

Хьинаре къахьегаш хьабетIача завода болхлоша укх шера январь бетта продукци арахецара плани 100 процент кхоачашйир, хIаьта продукци мальхаргьаккхара план 102 процент кхоачаш а ди, планал совгIа 30 эзар сомал продукци мальхьаккхийр.

Къахьегама толамашца белгалбаьнна ба заводе тохара Сагов Якъуб, хитейщик М. А. Хамхоев, слесарь-сборщица Канищева Евгения, кхыйбараш.

ВIашагIкхийттарапа дIакхайкадир СССР Лакхехьарча Советe хоржамаш хулача денна дикача къахьегама толамашца накъьбаха шоаш кийча хилар.

М. ДЗАРМОТОВ,
Назрановски ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода токарь, СССР Лакхехьарча Советe депутаталла харжа оттинна кандидат.

Хьона, Дахье!

МАССАВА РАЬЗА А ВОЛАШ

Самардийнахьа Iуйрийна болх дIаболабалехьа Нохч-ГIалгIай транспортни управленена чуйоагIа автоколонна-1572 цIеча уголоке хилар цу предприяте болхлой, инженерно-технически балхахой, гIулакхерча наха митинг. Из хетаьб яр Советски Социалистически Республикай Союза берригача харжархошка, гражданашка дахь Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Кхайкарала. Цу митинге дакъа лоацаш вар 450 совгIа саг. Из хьайиллар предприяте парторганизаце секретара В. М. Мальсагова.

КПСС ЦК дахь Кхайкарал чIоагIа къобалдаь хьалаьцар митинге дакъа лоацаш мел хиннараша. Цар дош делар пачхьалкхен плании тIайица социалистически декхарашш толамца кхоачашш тIехкхоачашш дара еррига шоай торонаш оаршагIйоахаргхиларах, хоржамашта хьалхара деношк хьинарча къахьегина белгалдоахаргхиларах, коммунистийн парте боацарийн блока кандидаташ депутаталла харжара тIехьа цхьане санна массане а кхаж тоссаргхиларах. Цунца цхьана хьаьхта хьахьекхар хьамсарча Коммунистически партена, Дахьена боарам боацаш чIоагIа шоаш мутIахьа хилар.

В. КОСТОНЬ.

ПРОФЕССИОНАЛЬНИ СОЮЗИЙ ЕРРИГСОЮЗНИ ЦЕНТРАЛЬНИ СОВЕТО

ПРОФЕССИОНАЛЬНИ СОЮЗИЙ БЕРРИГАЧА ЧЛЕНАШКА—СОВЕТСКИ СОЮЗА БОЛХЛОШКА, КОЛХОЗХОШКА, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИ БОЛХЛОШКА, ГIУЛАКХЕРЧА НАХАГА, IИЛМА, КУЛЬТУРА, ИСКУССТВА ДЕЯТЕЛАШКА ДАЬ

КХАЙКАРАЛ

Деза новкъостий!

1979 шера 4 марта СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хурга. Вай Дахьен вахарехь цу езача событена советски халкъ накъадода политически къахьегамен хьинар чIоагIа айденна хьалашка творчески нахах дизза а долаш.

123 миллион гаргга бола къахьегамхой шоай мугIарашта юкъе вIашагIтехача СССР профсоюзаша чIоагIа дегаш айденна тIайицар коммунизм хьалъеча советски общества дахьа доккхий толамаш массе сегIорахьара хьахьекха, мохк дIахо дегIаберa къаьгга перспектива хьайийла дола КПСС Центральни Комитето Советски Социалистически Республикай Союза берригача харжархошка, гражданашка дахь Кхайкарал.

Профессиональни союзаши дег тIара къовбал а ю, массане а цхьатарра хьал а лоац Коммунистически парте, КПСС Центральни Комитета, гIоралдна политически пачхьалкхени деятель, тешаме марксист-ленинец, халкъий машарен кхерамзаленнен тIехьара хьинаре къовсамхо КПСС Центральни Комитета Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель новкъост Л. И. Брежнев верте латтача цун Политбюрон чурех арахьарен политика.

Мохк бIубенна ленински накъагIа бут парте. Шоашта карагIа мел дийнараш советски наха айхха дува КПСС-о хьаьхьале деча кулгалда. СССР Лакхехьарча Совете тIехьара хоржамаш хиначул тIехьагIа дIалхача юкъагIа партен халкъен вахаре лоархIамегIара исторически событи а хинна дIаэттар хIанзарча этапе коммунизм бахьан долаш лоаттабеча къовсама керттера лоставеш белгалдаь йола КПСС XXV съезд. Цув решенеш практически гIулакхий денале программа а хинна дIаэттар вай Дахьен берригача къахьегамхошта, профсоюзашта.

Парте хиланза дарг мел доаца хьалаш кулийт пачхьалкхени общественни гIулакхашта доал деча юкъе политически, экономически, социально-культурни дешаш къестадеча юкъе профессиональни союзаша хьинаре дакъа лацара.

ДегIаенача социализма замалахьа гIордаьна документ а хинна дIаэттар СССР керда Конституци. Мехка Керттерча Законо гаранти лу сага материальни духовни вахара лард — къахьегара, салаIара, унахцIено лораяра, къоалал Iалашъяра, чуIе моттигаш хилара, дешара, культурапа карагIдаьнарех пайда эцара йола цун бокъо Iалашъеш йолча реальни бокъонашта. Социалистически демократе сийрдагIча гIулакхех цаI — профессиональни союзий, кхыча общественни организацей, къахьегача коллективай Советски пачхьалкхен политически системера боккха лоархIам СССР Конституце тIа дIачIоагIбар.

СССР профсоюзаша парте XXV съезди решенешца, профессиональни союзий XVI съезде новкъоста Леонид Ильич Брежнева даьча къамаьлацарча положенешцеи выводашцеи хьалхле я лелаеш, хадданза йоакхо ю халкъа боехам дегIабоалабара, производство айяра, къахьегамхой бокъонийн хьаштийн, цар къахьегамен бытен хьалий. ДIахо дегIабенаб профсоюзни болам, цунна юкъеззаб Iалаьмате дукха колхозхой. Эргайоахаш тоеш я профессиональни балха формаши методаши. Профессиональни союзий гIулакхаш дIахо а дукхагIа хьаддаи корта болаши леладанза, шоашта еннача бокъонех биззагIа пайда эцанза, царна хьалхашка латта декхараш кхоачашдара хьалхара безитокхам лакхбанза бербац.

Деза новкъостий!

Шерагара шерага низ болашагIа хулаш латт вай социалистически Дахье, дегIайоагIаши чIоагIлуш я цун экономика, дикагIен бIаьхегIен бах советски нах. Укх тIехьарча пхе шера дийна эрга а яьнний шер а енний, хIаьта цхьан триллионага дIа а кхаьчай халкъа боехама керттера производственни фондаш, промышленни продукци хьалха 1,4-зза лакхденнад. Аккарел хьалха дIадаха хоржамаш хиначул тIехьагIа болх бе йолалийтай бIаьш йоккхий промышленни предприятеш, царца я КамАЗа хьалхара аргIа, «Атоммаш» завод, Усть-Илимски ГЭС, Лисичански мехкдаьтта чакхдоаха завод, «Азовсталера» кислородно-конверторни комплекс, Нефтекамски автосамосвалий завод санна йола гигантеш а дукха кхьярам а. СибарегIени Гаьнарча Малхбоалени довзанашка хьахинаб керда городаши болхлой поселкаши, малхбоален районашка толаме дегIаухаш я керттерча даькъе хьадоахкаш дола мехкдаьтта, руда, кIора, газ, электроэнерги лаьсаькахар Iалашдайташ йола территориально-производственни комплексаш.

Парте лерргIа аграрни политика чакхъяхар бехкан долаш мехкара юрта боахам вай хьнара доккха лакха механизировании дакъа хина дIаэттаб. Даим дегIаухаш я колхозийн совхозийн материально-технически бази. Соакхкара юртбоахама шу атта хилазар, хIаьта а алаташ кхедераша, берригача къахьегамхой новкъостаца, шоашкара дукхабарий къахьегама турпалал а гойташ, тIехдика хьувкъам кхобарца гIадийгар Дахье. Дахьен лаьтта леладара исторе чухьа эттара лакхагIа бола ялата хьувкъам кхебир — 235 миллион тонн.

Парте социальни программо, из практически чакхйоахаш хиларо советски наьха дега ондаю кьаю, кхоанехах бола тешам хьахулийт. Шийдоккхагдола дакъа верттера декхар — халкъа хьал-тооро айяра — дIадоахийташ йола къамах доход пхе шера 28 процент лакхьеннай. Бахача нахах хIара сагага кхоача реальни доходаш юкъера лаьрхIача 20 процент совгIа тIаькхийттай. Болхлоша, гIулакхерча наха бетта юкъера ода алапи а колхозхошта къахьегамих луp а лакхдаьд. Потребление общественни фондаш цу юкъа дикка дукхагIа хинвай. 1978 шера уж хилар 105,5 миллиард сом с юкъера лаьрхIача хIара сага кхоачар 404 сом. Цу шерашка 54 миллион сага чуIеча моттигий хьалаш тоадаьд.

Социальни страхованени пенсионни Iалашон енга дIахо дегIаденад. Цу гIулакхашта дIадахийтар 1973 шераца нийсдича 1978 шера 40 процент совгIа лакхденнад. Хинна болх бе ца могаш бесарапта тела пособеш лакхденнад. Бахача наха медицински гIулакхаш делга тоадешнад. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема доктъошохошта, инвалиданта пенсионерайнтен кхы тIа а льготаш еннай. Болхлошта, гIулакхерча наха, цар дезалхошта дукхагIа тоолаш хилийтай профсоюзни здравницашка, туристически заводийн салоIача безашка салоIарв шоай унахцIено чIоагIъяран. Профсоюзни спортивни коллективашка физкультура занятеш яра юкъеахьаз 33 миллион совгIа саг.

Советски пачхьалкхено къаьстта йоакхо еш хинна а хиннад, долаш а да бераппта кхетам баьрран цар унахцIено лорайран дикагIдола хьалаш хулийтайга. ТIа-тIа дукхагIа дул берий ясленш бешмаш, школаш, пионерий дворецаш. Пхе шера пионерски лагерашка салеIад 55 миллион совгIча дешархочо. Вай общества бераш Iовдалу диван, доттагIала тIехьа кургдолаш, уж къахьегам, шоай Дахье езаргйолаш хьалкхеду.

Деза новкъостий!

Вай мехка мел дола беркат, дерриге хьалхехлар, хьалдаьр, хьалкхедаьр къахьегача нахьа кулгашца хьадаь да, цар доалахьа да, цар хьашташ кхоачашдеш да. Миллионашка болча советски наьха санхетамен творчески къахьегам — вай дукхача къамех латта пачхьалкхенца болаши дегIаухаши хилийтара лард, общества материальни духовни беркат дуздувлийта керттера хьост.

Халкъа къахьегама хьинар, цун патриотизм къаьгга хьахьекхар 100 миллионал совгIа саг дакъа лоацаш йолча Ерригсоюзни социалистически яхьо. 62 миллион гаргга къахьегамхой ба коммунистически хьисапе къахьегара болама юкъе дакъа лоацаш. Экономика дегIайоалаеча, къахьегамхошта кхетам балара боккха низ ба тахан социалистически ях. Цо чIоагIа влияни ю производство дегIайоалаяра. Къахьегача коллективай балха массе а оагIонашта, болхлошта, колхозхошта, гIулакхерча наха вахаре хьинаре никъ лацара тIо ду. Профсоюзашта шоай декхар гу къахьегамхой творчески инициатива дIахо а дегIакхувларца, яхь вIашагIйоллачара формаш элементаш дIаяхьрца, цун действенность айярца.

Советски нахьа дика традици а хинна дIаэттад СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш деча денга дерригача халкъа цIейна санна никъахар, кердача къахьегама толамашца из белгалдар.

Из белгалара дй хьетIакхоачам Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совето профсоюзий членаш, берригa къахьегамхой тIахьех парте XXV съезде, КПСС ЦК июльски ноябрьски (1978 ш.) Пленумий решенеш толамца кхоачашъяра лоаттабеча къовсаме шоай низаш алсамдахара, укх кхарча шерен бIарччача пятилеткая заданеш хинал хьалха кхоачашъяра тIехьаре социалистически яхь кхы а шерагIа йоржаяра, 1979 шерах тIаIергтта къахьега шу дара.

Йолаш йола халонаши кхоачашбоацарашц сихагIа дIадоахаргдолаш, боахаш тесса лелабарыей хIамап кхом ца барцеи, къахьегамен производственни дисциплина телхарца тIагIертта къовсам лоаттабергболаш вIашгIетъдаммханза даргдац гIулакх. Эффективности балха дикали айсла Iалашдс, керттерча производственни фондех биззагIа пайда эца, бийдал, материалаш, доагорэнергетически ресурсаш кхое, «ТIехьабусарен боацаш бе болх!» яха болам хьинарегIа дегIабоалабе, бухсоцдаш хьахур дукхагIа хилийта гIерта деза. Къаьстта уйла тIаяйта еза къахьегама овсарле айяра. Iилманнен хьалха латтеча опытан карагIдьнарашп, керда техникен технологии производствана юкъейоалаяра. Керттерча декхарех цаI а долаш дусаш да халкъа эша товараш ма-мотта дукхагIа арахецар. Цар ассортимент шерьяри дикал лакхъяри. Социалистически декхараши встречни планаши кхоачашъелга хIара къахьегамхочун сийлен гIулакх а хинза дIаотта деза!

Деза новкъостий! Парте политико эггара доккхагIа дерхIаф да халкъа хьал-тороне вай Дахьен кхерамзалени йоакхо яр.

КПСС XXV съездо тIайда машари дуне халкъашта юкъера вIаши цхьана леладу гIулакхаш бальан, халкъий нортачукъали шоай йоIамагIа кхиари бахьан дIахо къовсам лоаттабара йола программа вахаре чакхъяхара Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон хьинаре беш бола боах советски наха машаре хIама хьакхолаш къахьега аьттув бола хьалаш хьакхоалара хоацам беш йола гIулакх да. Кхоахам кIелдбарем гера Iодялара процесс дегIайоалабра тIехьа лерргIа къовсам лоаттабарах дунен халкъашта юкъе доккха сий даьннад Советски Союза, законна тIарча берригача прогрессивни, дог цIена долча наха чIоагIа лоархIаш я, из.

Машарен вIаши цхьана гIулакхаш леладарен политика чакхйоахача доккха дакъа юкъехкхуть советски профсоюзаша. Цар дегIа а кхувла кIоаре в ду социалистически мехкий профсоюзашцара вежарашха дола бувзамаш, мамотта гIо ду дунен халкъашта юкъера профсоюзни болам чIоагIбара, лакха айъяь дIахьо пролетарски интернационализма байрах.

Деза новкъостий!

Коммунисташ парте боацараши хоржамашка боах айхха, йохаргйоаца цхьоагIо йолаш. ССР Союза Лакхехьарча Совета депутаталла кандидаташ бахь халкъо оттабаьб ударни балхаца, беркатеча политически общественни гIулакхашца шоай сий дикка оий дикагIбола къонгаш мехкарий. Хоржамашта хьалха хинача собранешка эггара хьалха цIераш яьхар Коммунистически партен Советски пачхьалкхени кулгалхой.

Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совето профсоюзий берригача членаш, берригa болхлойн болхлой-кхалнахи, инженерно-технически балхахой, юрта боахаше къахьегараш, гIулакхера нах, Iилма, культура, искусства деятелаш тIахьех 1979 шера 4 марта СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш деча дийнахьа коммунистийн парте боацарийн йохаргйоацача блока вакалашта тIехьа кхаж тессара. Пачхьалкхен Iаьдала лакхехьарча органа депутаталла кандидаташта тIехьа кхаж тоссаш Советий Мехка къахьегамхошна кхы цIаьхка а хьагойтаргда хьамсарча ленински партена гоахьа шоаш айхха кхотабенна болга, лакха политически санкетам, Дахьен низ чIоагIбеча, коммунистически общество хьалъеча керда толамаш даха лоIам болаш шоаш болга.

Яхийла Советски Социалистически Республикий Союз!

Яхийла партен халкъен сийлахь-йоккха йохаргйоаца цхьоагIо!

Ленина байракха кIал, Коммунистически парте кулгалца — коммунизм котъяьнаргахьа дIахьалхашцахьа доле!

Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совет

Новкъостага ПЕЛЬШЕ Арвид Яновичага

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дIайха моарвал лу Хьога, Коммунистически партен Советски пачхьалкхени цIи хезача деятелага, Хьа деттиъа шу дузача дийнахьа.

Партийни пачхьалкхени балха еррига постанка во хиш дьй низ, опыт коммунизм хьалъяра гIулакхна, марксизма-ленинизма сийлахь-йоккхача идеалашта дIалуш хьавоегIа Хьо.

Дег тIара чIоагIа лов тхоьн, тха веза доттагIа а новкъост а Арвид Янович, дукхача шерашка Хьо вадхар, могаш-маьрша хилар, вай партен советски халкъан балхан долаш, коммунизм котъяннхар дугIа дIахо беркате болх бе Хьа кадир.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ | СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ | СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛА НОВКЪОСТ А. Я. ПЕЛЬШЕНА ЛЕНИНА ОРДЕН «МАРСИ ЖIОВИ» ЯХА ШОЛЛАГIА ДОШО МЕДАЛИ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Коммунистически партенен Советски пачхьалкхенен хьалхашка доккхий гIулакхаш карагIдувлахи ваьча дийнахьа денз деттъа шу дизарца дувзаденней Ленина ордени «Марси ЖIови» яха шоллагIа Дошо медали лойла КПСС ЦК Политбюро члена, КПСС ЦК-арча партийни тIахьожама Комитета председателa, Социалистически Къахьегама Турпала Пельше Арвид Яновича.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1979 шу, 6 февраль.

БЕЗАМЕ ВIАШАГIКХЕТАР

Самардийнахьа Шалински районни культура ЦIагIа вIашагIкхийтта нах цIей деаде баьхача санна гIадбаха, дегаш айдемна бар.

Уж гулбеннабар шоай № 678 йолча Шалински хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжа кандидаталла оттаваьча СССР халкъа артистаца Эсамбаев Махьмуд Алисултановичаца вIашагIкхетара.

Из вIашагIкхетар хьадийлар парте Шалински райкома хьалхарча секретара У. А. Исмаилова.

Депутаталла харжа кандидат ваьчун доверении йолча райцентрерча № 8? йолча юкъерча школа хьехархочо Даналева Товсари Адамовнас М. А. Эсамбаева вахара накъах дийцар, коммунистийн парте боацарийн блока кандидаташта тIехь 4 марта кхаж тассара берриге харжархой тIахьайкхар.

ВIашагIкхетаре къамаьлаш даьча Аргунски йоккхийча панелех цIенош деча комбината директора заместитела С. Э. Бахарчиева, Сержень-Юртарча юкъерча школа хьехархочо А. О. Очархаджиева, Нохч-ГIалгIай цементни завода йоккхагIйолча инженера Н. Ф. Щербаковас, кхычар дийцар шоаш Коммунистически партен Советски правительства чурчен арахьарчен политикана чIоагIа мутIахьа хиларах, ленински къамии политика лерргIа вахаре кхоачашъеш хиларах дахьнача беривтех, вай социалистически строя советски хоржамий системая демократизмах. Къаьстта белгалдоахар цар Советски Социалистически Республикий Союза берригача харжархошка, гражданашка дахьча Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Кхайкарало шоай къахьегамхой хьинар чIоагIа айдаь хилар, кастта хургдолча хоржамий сийна кхы а доккхагIа дола социалистически декхараш тIайицалга.

Зале мел хинар ура а этта, чIоагIа тIоараш детташ тIаэц иов. М. А. Эсамбаева къамаьл. Цо дег тIара бер шоай оал харжархошта мехка лакхерча законодательни органе ше депутаталла харжа оттаверах.

Гулбеннача кандидата цIи хазош делар.

Нов. В. Н. КЛИМЕНКОНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ТРАНСПОРТА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Машиналькъа транспорт дегIайоалаеча доккхий гIулакхаш карагIдувлараха общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика транспорта заслуженни болхло яха сийлен цIи лойла Клименко Владимир Ивановича — машиналькъа Грозненски отделена дежурнена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1979 шу, 5 февраль.

Нов. А. Д. ТАШУХАДЖИЕВАНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Къахьегамхошта коммунистически кхетам луча дукхача шерашка болх барах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи яьча дийнахьа денз кхоъзттъа шу дизарца дувзаденней Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен Грамота лойла Ташухаджиева Асет Дашаевнага — Х. Нурадилова цIерагIча театра артисткага.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1979 шу, 5 февраль.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КУЛЬТУРА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Бахача наха кино хьожийта вIашагIехьдоаккхача доккхий гIулакхаш карагIдувлараха общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика культура заслуженни болхло яха сийлен цIи лойла Сукач Ефросинья Ивановнага — Гудермесски районни киносета директора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1979 шу, 5 февраль.

Хоржамашта накъадолхаш

БАУМАНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГЕ

СССР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара йолчa хоржамийн кампане чІоагІа политически къахьегамах хьийсар айдаьд москвичий. ТІатеІla къовсам лоаттабу цар КПСС XXV съезда, парте Центральни Комитета Пленумий решенеш кхоачашъяра тІехьа.

Из деррига дика гуш да Бауманси хоржамий округага хьежача. Дукхача шераш да цуи нъахьегамхоша пачхьалкхен Іаьдала лакхехьарча органе шоай депутаталла КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Леонид Ильич Брежнев хержа. Тахан цІаккха а депутаталла харжа кандидаталла массавар раьза а волаш цуи цІи яьккхай.

ЧІоагІа раьза хиина, бокъа тоам хиина массане тІайийцар цар Бауманси хоржамий округе гІолла цIи харжийта цІаькха а Леонид Ильич раьза хилар.

Бауманси хоржамий округа доазонаша чулоац столица кхо район — Бауманскии, Калинински, Сокольнически.

Округа территоре тІа ядача «Серп и молот» яхача Б. Д. Калмыкова цІерагІча счетно-аналитически машинай, «Москабель» яхача, Октябре 60 шу дизара цІерагІча АТЭ заводашка, кхыча йоккхийча предприятешка шерра ярхаш латт балха эффективности диналх лакхяра тІехьара социалистически яхь. Цига дукхагІа арахец продукци, лакхлу къахьегама оасарде. Из да — мехаш кхы тІа а дукха боаш, пролат, кабельни изделеш, гидроагрегаташ, халкъа шоай товараш арахецаргдолга.

ХІара денна керда дулаш хувцалу района сибат. Цигахьалду пиха чуІе цІеношъ, тякаш, серий бешамаш, школаш, кинотеатраш, больницаш, эргайоахаш тоаю предприятеш. Алхха цхьан шера укхаза хьалдаьд 116 эзар квадратни метр кага чуІе цІенош.

Бауманси хоржамий округах студенчестван Іилмах районаш оал. Укхаза 30 кул юкъера специальни дешара заведени я.

Столице хьалха латтарех йолча цхьан предприяте — счетно-аналитически машиний завода коллектив КПСС XXV съезд хиннача тІехьагІа дІадахача шерашка производство боарам цозза лакхбаьб. Продукцега дІадодар кхоалагІа дакъа кІаоигдеьд. Завода 675 болхлочо пятилетка кхаь шера ваьдани СССР кердача Конституце шу дизарга кхоачашъяьй.

Укх деношка бокха болх чаккхбеккхаш я 240 агитатор чувоагІаш йола завода агитколлектив.

Микрорайона хархархошта юкъе беча массови политически балха центр а хиина дІаеттай агитпункт.

Агитколлектива пайда къьедахьад къонача харжархоша, къахьегамe хьалхалаттераша, литератораша, актераша, журналисташа - международникашца вІашагІахетараш.

Лохехьарча сурта тІа: Сокольнически районерча Гастелло улицатІера керда ший чуІеш дола цІенош.

В. КОШЕВОЙ сурт.
ТАСС фотохроника.

* * *

Бауманси хоржамий округе деша даха ха йоацача берий 150 [illegible] ... Цера ...айна ... Калинински районера № 375 йола ясли. ЧІоагІа йоккхо еш а гІулакхах дог хазаш а белх бегп ба укхаза педагогаш, воспитателаш, няниеш. Иллеш лаха, сурташ дехке, тайп-тайпара ловзорташ хьае Іомаду цар бераш.

№ 375 йола ясли районе вгтера зІамагІа долча бераштa хьехам балара хьалхалаттача опыта ший тайпара школа лоархІаш я. Цун коллективана «Лакха культура йола коллектив» яха цІи еннай.

ШоллагІча сурта тІа: комсомолка Гулянова Тамарa, яслей воспитательница.

В. ВЕЛИНЖАНИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

* * *

Лакхехьарча сурта тІа: коммунистах Къахьегама Сийлен III степена орден лелаю радиомонтажник хоржамий участкова комиссе председатель П. П. Пчелинцев (аьрдехьарвар), монтажник агитатор М. А. Сизова агитпункта балха каьн [illegible] боаш.

В. КУЗЬМИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ШЕРА ИТОГАШ ЮВЦАШ

1978 шера 23 ноябре кхоачашйир шера буруи тохара план объединене мехкдаьтта декхараша. Социалистически декхарегІа 2 эзар метр тоаш дара ца лекча, планал соцгІа 7 эзар метр гарета тоаяхана бурув техар цар. Планал совгІа эксплуатаце 11 скважина дІаеннай, цу дакъе 2 тІехкІоаргаярраш а йолаш. ХІаьта промышленни категорегІа мехкдаьтта газаш лакхьяра план 100 процент кхоачашъяьй.

Объединене мехкдаьттеи газаш йоахараша мехкдаьтта даккхара 1978 шера план 26 декабрея газ лаьхара план 22 декабрея кхоачашъяьй. Планал совгІа 50 эзар тонн мехкдаьттеи 3 миллион кубически метр газ яккха социалистически декхараш тІайийцача, цар даьккхар 127 эзар тонн мехкдаьттеи 73 миллион тонн гази. Деррига [illegible] мехкдаьттах 75 процент [illegible] категорех да а даккхад.

Производства чура торонех бийнагІа пайда эцаре чотах къахьегама оасарле 0.4 процент лакхъе лийрхІача, из лакхъеннай 1.6 процент.

Социалистически декхараш толамца кхоачашдаро торо хилийтар шера задане совгІа кхы тІа а 1.5 миллион сома товарни продукци маьхалъяьккхен промышленносте гІолла планал совгІа 1059 эзар сом пайда бен.

Белгалдаьккха доагІа, мехкдаьттахоша кхаь шера задане совгІа 530 эзар тонн мехкдаьттен 140 миллион кубически метр газ яьккхар, 6,3 эзар метр скважинашта бурув техад. 6,8 миллион сом товарни продукци маьхалъяьккхар. Пятилетка йоаллача дева керда мехкдаьтта доалла шиъ моттиг хьайийллай Андреевски, Северо-Минеральни, бІаь керда мезозойски тІоа, лоархІам боллаш шеръяьй Правобережнера лакхерча мелашкара мехкдаьттен газн йоаха майда, тух доаллача юрски тІоанашкара тохкама ду балхаш шердаьд, хапал хьалха тохкама балхаш дІадоладаьй кердача бархІ майдан тІа.

Объединене предприятешка дукха тайп-тайпара геолого-технически мероприятеш чакхъяьхай, цар торо лу къаьнарча мехкдаьтта доаллача моттигашкара мехкдаьтта лоадаларе темпаш кІезигъе, кердаяраш сихагІа такха.

Цу гІулакха гІо ду мехкдаьтта дахара интенсификаци ара эффективни методаш юкъейоалаяро. Уж да бурув тохача скважинай гонахьен мехкдаьттакислотан эмульсеца обработка яр, мехкдаьттах хий дІацъоаставар, скважинашта обработка яр, ниъта кхыдараш...

ТІоанашта кхаз тІа а лоаттабеш мехкдаьтта дахара кердадаа методаш юкъейоалаяра балхаш дІадоладаьа объединене.

Мехкдаьтта тІоанашкара хьадсагІа «Іавркаа дошув» лукхагІа халийтара эттара йоакхагІа йола проекташ — ГІойт-Кертерча мехкдаьтта доахача XXIII тІоана чу боккхача низаца газ чуухийтанга чакхдаккхий доладаьд 1978 шера.

Цу гІулакхо торо лургья кхы тІа а 10 миллион тонн мехкдаьтта [illegible] тІайоагІача хана лоархІа город Грознега хІал гІоза йоккха газ Іоаеи.

1978 шера чакхъяьхача 1300 совгІа мероприятеш кхы тІа а 200 эзар тонн мехкдаьтта даьккхийтад.

ТІоанашта искусственни низ тІа а лоаттабеш доккхаш дола мехкдаьтта лакхлуш латт. Цхьан шера тІоанашка чухийца хий 10,5 миллион кубически метр да, хІаьта цу тІоанашкара кхы тІа а дааькха мехкдаьтта 2,7 миллион тонн да.

Велгталара болх чакхбаьккхаб объединене буровой предприятеш технически дакъе Іалашъяра а, проектни кІоаргал 6,5—6,8 эзар метр йолча скважинашта бурув тоха доладаьд.

Химреагенташ дІаоттаьлоаттаяра, уж дІакхаьхийтаран порошокашта тара йолча материалех коачалаш хьаран де дезараш чакхдоахаш да. Бурув тохара балхашта телетІахьожам лоаттабара система шерра балха юкъейоалаяй мехкдаьттахоша.

Производствени процессашта автоматизаци механизаци яра дакъе реконструкци яьй объединене мехкдаьттен гази гулъяра системани.

Керда техникеи хьалха латта технологии балха юкъейоалаярб 4,5 миллион сом кходайтад.

Бокхха теркам тІаухийт хІара балха моттигерча творчески инициативана, рационализацена, изобретательствана. Иштта лакхъо Іилматехнически информацеи дийнагІйола опыт дІайоважийтарен эффективность.

Объединене рационализатораши изобретателашеи кийч а яь производствана юкъейоалаяьй 2,5 миллион сом кходайта 1630 предложени.

Къахьегам Іилман дара тІа бокххара хетабь цахадаш чакхбоахача бакхо шера 800 эзар совгІа сом кходайтад.

Кхамбара режим чІоагІъяра, доагора-энергетически ресурсех бизза пайда эцара чотах 16,25 миллион киловатт-сахьат электроэнерги, 3070 тонн условни доагоp, 383 эзар гигакалори йІовхала энерги кхольй.

Болхлойн инженерно - технически балхахойн творчески хьинар яйдар дукъа, производства эффективность балха дикали лакхъяра торонаш лахара, объединене предприятешка материальни ресурсех кхом беш пайда ийбара уж тІаберзабар дукъа вІаштІехьъяьхай социалистически яхь тайп-тайпара формаш. Царех я предприятий, организацей коллективашта юкъе КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байрахк яккхара СССР ВДНХ Ерригсоюзни Сийлен улга тІа а хьоиа, мехкдаьтта йобийшленноста Министерстваи мехкдаьттан газеи промышленноста профсоюза ЦК-аи карара кара тела Цlе байрах яккхара тІехьа лелаю социалистически яхь.

Объединенерча къахьегамхоех 98 процент социалистически яхьа юкъебаха къахьегаш ба.

Шерра яьржай коммунистически къахьегама тІехьа лелаю яхь. 1978 шера цу яхьа баьнна къахьегам бар беррига болхлоех 70 процент бараш. Объединенека чуйоагІача 53 цехон участком «Коммунистически къахьегама коллектив» яха цІи лелаю.

Объединене предприятешта, организацешта, бурув тохара управленешта, буровой бригадашта юкъе шоай тІехдиначa къахьегамца белгальяьнна я Малгобенски УБР-ра Г. Ш. Хантемирова, С. Ш. Лоосанова — Гойчегорски УВР-ра, В. Д. Шевелев — Старогрозненски УБР-ра, В. Ф. Мельника — Грозненски УБР-ра, «Октябрьнефть» НГДУ — И. М. Петрученкос кулгалду, иштта кхыйола бригадаш.

Мехкдаьттахой хьинаречa къахьегама лакха мах баьб Даьхено. Объединене коллективана мехкдаьтта промышленноста Министерстваи мехкдаьттаи газови промышленноста болхлой профсоюза ЦК-аи карара кара тела ЦІе байрахк вІаштта 5 квартале социалистически яхье котало йиккхарах.

З. СИЗОВА,
«Грознефть» объединене НИС социалистически яхьа отдела начальник.

ДЕГА ЕРРИГА ЙОВХАЛ—БАЛХА

«Сюр-Корта» яхача гув тІа хьатІаьнача гаьнии бІаргагу гонахьа мел дар. Лохехьа Іочукъежача цІенош, лакхехьа гІолла дІайолхаш мехкдаьтта доаха началнаш, электропередачай опораш я. Школера чудагІеш Майрбек массаьа а уж зуьш, хувар. Цу гІулакха трамвайца ца а вогІаш хІара денна гІаш ухар из школера чу.

ВІарга-м гора Майрбека уж мехкдаьтта вышкаш. Вакъда, цар болх мишта бу хадар. Ха чІоагІа безам бар. Деша вода из Грозненски мехкдаьтта техникуме. Дешa дийше чакхйоаккх цо из. ТІакхув Майрбек шийна дукха бийзача балха. Ший болх дІаболабу цо «Октябрьнефть» НГДУ скважинашта капитальни ремонт еча цехе. Цига шин шера болх бу Майрбека.

Эскаре гІуаакх де каха вела ха хьатІаккхоаь Бильтоев Майрбека, ДогтагІашо, цай управлене сий лорадейкхь, аьла ноькъа воеший из. Ший дешкар дезза кхоачашдеш чакхвоал из эскарера а.

Ши шу даьлча ший форма тІа а юкхаш парткоме юха вена хьаьттар тІах ьаьна хола салте. «Балхе юха ва базам ба са», — оал цо. Дукха ча иккхийзар салтечо цІагІа. Ши кІира даьлча балха араьвьлар Майрбек. ХІанз кхыча балха [illegible] из. Из хьожаший мехкдаьттен гази доахача № 1 йолча цехе оператора болх бе. Из болх а безаш ба. ХІара денна кхойтта мехкдаьтта доахача началнаша хьажа везаш ва из.

Барт тайна, ший болх дика бовзаш а из болх хьабеза а коллектив я Майрбек вар. Дукха шераш да цу коллективана мастера Дроздов Валентин Андреевича кулгалду. ХІанз коммунистически къахьегама бригада яха сийлен цІи лелаяш я бригада. ХІаьта Майрбек ше а ва коммунистически къахьегама ударник. Цу балха лакхлакта яхача новкъостал даьд цунна дукханеша. Царех цаІ ва Тарасенко Петр Иванович. Петр Иванович йоккха балха опыт йола оператор ва. Ши шу да цар цхьана болх бу. Цу шин шера ший гоьзал кхамаьрша екъаш хиннав из ший къоначa доттагІчунца. Бригадо чакхдаьначa шера мехкдаьтта даккхара план 101 процент кхоачашъяьй, планал совгІа кхы а 60 тонн мехкдаьтта даьккхад.

Декабрь бетта доккха хувцамаш хиннад Майрбеин ваьхаре. Из коммунистически парте мугІарашка хьайцав. «Цунах боагъоаца теша мегаргва», — аьнна парте ваха рекомендаци елар къонача оператора коммуниста Дроздов Валентин Иванович. Иштта уйла йолаш вар парте 32 шера стаж йола, Майрбек дика вовзаш вола, коммунист Пахомов Михаил Иванович а. ХІаьта кхоалагІа йола рекомендаци елар комсомольски организацо. Ший новкъостий тешам боа а ца беш къахьегаш хьавоагІа Майрбек.

Духхьал ший болх баь Іац из. Даьна доац общественни вахарца. Местнома председатела заместитель ва, коллективе кхетаме болх лелабу.

М. ГАДАЕВ.

ДЕПУТАТ ОТЧЕТ ЛУШ ВА

Укх деношка хургдоача хоржамашта хетабь шерра болх беш я Октябрьски революце орден лелача «Красный молот» завода № 6 йолча общежитера агитпункт.

Дукха ках гулбеннабар укхаза Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутат а цуи Президиума член а волча «Красный молот» завода котельщикий бригада кулгалхочунца Рыженков Николай Георгиевичаца хинача вІашагІкхетаре. Нов. Н. Г. Рыженкова хархархошта дийцар цар хайзаш кхоачашдара ше балха байхах, НГІАССР Лакхехьарча Совето хІанзарча хоржамаш та наьгІадолхаш чакхйоахача лоархІамеча организационни лоархІамеча организационни политически мероприятех. Николай Георгиевича баркал аьлар ше № 387 йолча Грозненски хоржамий округа гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Советe депутаталла харжа ше кандидаталла оттаварах. Цул тІехьагІа Іаржархой хаттараштa жоп д...ар цо.

Агитпункте гуллуча нахаца болх бара пайдане формаш лехаш я цар агитколлектив. Алхха укх массови дийнаьа цига дІйвеи КПСС «XXV съездо Советски пачхьалкхен социалистически демократи чІоагІъярах» яха лекци, «Наха переписх еш беча балха лоархІамах» яха беседа, иштта кхы базаме хеташ тІеоца кхыдола гІуллакхаш чакхдоах.

Социализмо Іалашдаь да

СОВЕТСКИ ПОЛИТИЧЕСКИ СИСТЕМЕРА—ОБЩЕСТВЕННИ ОРГАНИЗАЦЕШ

Коммунизм хьалъеча лоархІамегІарча лостамах цаІ ба советски общества политически система массе оагІорахьара дегІайоалаяр. Общественни вахара цу даькъера декхараш белгалдеча хана КПСС XXV съездо белгалдаьккхад, деш дола хьаньал социалистически пачхьалкхен эргадаьккха тоадаре, социалистически демократи дІахо дегІайоалаяра, пачхьалкхени общественнии вахара правони лардаш чІоагІъяра, общественни организацей гІулакхаш хьинаpегІа хилийтара хьакъехьа хилар.

1977 шерарча СССР Конституце, ейй моха кховзтикъа шера исторически дегІаьлара хьахиннараш гулдаь чу а лаьца, къоастам боллаш белгалъяьй политически система структурех принципаши, цо социально - политически отношенешта уж хинйезаш еча воздействе хьисапи лостамаш.

Конституцега хьежжа социалистически общества политически система я Коммунистически парте кулгалца пачхьалкхен Іаьдал чакхдоахача, пачхьалкхени общественнии гІуланхашта доаь деча дакъа лоацаш йола пачхьалкхени общественнии организацеш цхьаьн. Иштта из кхетадехга юкъаянца хьадІоладеннад политика пачхьалкхен ІаьдалгІеи доалгеи дилача классаштеи социальни группаштеи юкъера отношенеш санна а лоархІаш баьча марксистско - ленински къоастамгара. «...Политика, — белгалдаьккхад В. И. Ленинь, — пачхьалкхен гІуланхашна дакъа лацар, пачхьалкхен лостам, пачхьалкхен гІулакхий формаш, декхараш, чулоацам белгалбар да...». (Соч., бихза гулдам, т. 33, оагІ. 340).

ДегІаеначa социалистически общества белгалагІа йола оагІув семах латт аьлча, из латт, укхаза миллионаш нах, еррига классаши социальни группаши, общественни организацеш, деррига халкъ политикана юкъедоагІаш хилар. Адамий историе чухь духхьаьшка айххан хададргІоацен цхьоагІо а хинна латт бІаьш шерашкa шоайла дукьала долаш хьадена пачхьалкхен Іаьдалш халкъа. Из бахьан долаш боккъоца долча халкъа Іаьдала, дегІаеначa социализма политически система ерригача аленьяй гІулакхий маІана чулоацами лоархІалуш йолча йаззачен леррегІчен хьисапе еж из политика.

I.

Советски политически системера лоархІамегІара эвено, дІакъастаргдоаца цун бІарча дакъа да общественни организацеш. Миллионаш нах шоашта юкъе а оаш, цар уж тІаберзабу производствени, пачхьалкхен, общественни гІуланхашта доал даре, шоай гІуланхаш дІзмел кхоачача чакйоах Коммунистически парте политика. Общественни организацеш а аь вІашагІкхетара йола граждананий бокъо СССР Конституце чІоагІъяьи тешаме гаранти луш я «Коммунизм хьалъяра декхарашна хьежжа, — йоах 51 статья тІа, — СССР граждананий бокъо я политически хьинари шоай лоІамагІа леладу гІулакхаши дегІадоалаяре, шоай тайп-тайпара дола хьашташ кхоачашдаре аттув хулийтача общественни организацешка вІашагІкхета».

Из бокъо чакхъяккхаро къакулайт сиг массе оагІорахьара дегІаяра, къахьегамхошта шоашта эшарий башхало йиззза чоте эцара дола хьалаш, хІаьта цу гІулакхо боккъонца къахьоех, вай идейни моастагІий нахка хьашташи эшараш хьашт долчахьа низагІа дІа-са лестадеш йолча духовни стандарта общества кепе социализм гойта гІертилга цхьаькха йорта боацаш хилар.

ДегІаенача социалистически обществе цхьанна а тайпара тарлургдолаш дац цун къахьегамхой тайп-тайпарча общественни организацешка дакъа лоацаш бац аьнна кетийта гІертилга. Шоай члений хьаштаи (профессиональни, творчески, спортивни, любительски, кхыдараш) кхоачаш а деш, уж организацеш дика школа я общественни декхар кхетадара, кхетам балара, коллективизма, новкъостална йола, вІашаш гІо дара уйла чулоацара. Тайп-тайпарча общественни организацешка гІолла пачхьалкхехьа доал даре юкъеуув къахьегамхой.

Политически системера общественни организацей лоархІама моттиги законашца чІоагІъю СССР Конституце. Цун 7-ча статья тІа йоах: «Профессиональни союзаш, Кагархой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союзо, кооперативни кхычен общественни организацеш шоай уставной декхарашка хьежжа дакъа лоац пачхьалкхени общественни гІулакхашта доал дечa, политически, боахама, социально - культурни дешаш къестадеча».

Вай мехка эттара дукхагІа нах юкъе болаш общественни организаци массаза хиннa а хиннай, хІанз а я профессиональни союзаш. ХІанз царна юкъе из 123 миллион саг, цу дакъе 74 миллион болхло.

Профсоюзий авторитет чІоагІлу болхлой классагара — вай общества керттерча социально - экономически а политически низагаре мехка вахаре хьалхе лелара дакъа доккхагІа хиларга хьежжа.

Профсоюзаша шоашта чухь иштта вІашагІтох юрташарча къахьегамхой йоккха отряд а. Колхозашкара профсоюзни организацеш йоккхагІа хилар ІалашъяІе боккъа социально - политически лоархІам болаш да. Цо хьахьоех хІанзарча ларе советски общества хинна доккхий дика социальни хувцамаш. Профсоюзий мугІарашка латт къахьега интеллигенци гІуланкеро наьн — тхьаь итт миллион совгІа саг юкъе йола йоккха социальни группа.

Ма-дарра аьлча, мехкаре беррига къахьегамхой шоашта чухь вІашагІтоаш йола профессиональни союзаш хьалхагІа а хиннай хІана а я кхетам луш, хьалхе лелаш, доал деш йола ленински школа, коммунизма школа. ДегІаенача социализма хьалашка кердача чулоацамца хьалдизад профсоюзий гІулакхаш. «Къахьегамхой хьашташ бахьан долаш шоаш лоаттабеча къовсаме, — белгалдоаккх Леонид Ильич Брежнева, — «гадахара фунице» доацоне арйаьнна уж хІана аьлча эксплуататорски классаш вай мехкара дІаьлха дукха ха я. Кхетадеш да, профсоюзаша, Ленина ма-аьлара, хІана а тІехье, хахахета а ийслуш долча сов тІехдаьккха лакхера тІалаттачa доалахи бюрократически юхаматхаьа доахарех къахьегамхой лоребе безам профсоюзаш хилар. Цхьабаньда, вІалла аьттехьа а цунца чакхйоалаш яц цар функцеш. Цар зиьерчаи доацаши хьинарен дакъа доац еррига общество дегІайоалаеча, производство вІаста, цун эффективность лакхъеча, халкъа боахама доал деча».

Социализма политически система лоархІамегІарча звенох цаІ лоархІаш цІи йоалх кердача Конституце 36 миллион советски зІамига саги йоІи ший мугІарашта юкъе вІашагІтехача Кагархой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза. Цун тІуи — уж ба къона болхлой, юрташара къахьегамхой. Материальни производства сфере болх беш ба 47 процент комсомольцаш.

Комсомола гІуланхашна айхха цхьана тарбу советски кагархой духхах-цІеІ дола хьашташ шоаш дола дерригача халкъа юкъара хьашташ бахьан долаш лоаттабу къовсам а къонача нахка шоай тайнарен ханашка хьежжан дІадехараш кхоачашдеа а. ВЛКСМ-о хьинаре болх бу ший керттера декхар кхоачашдара — кагий нах мехкарийн марксизма-ленинизма идей уйланца, революционни къовсама турпалча традицешца, советски наха тІеи тІа карагІдийнача денылаpчен къахьегаме карагІдулача хьинаралчен гІулакхашкара хьанийдеча хьохкамашца хьалхехебара, общественни вахара лелаямаца классови никъ лелабеи чІоагІбеи къона ноахал Іомадара, денал дола, чІоагІа ирестненна, дийна, къахьегаи дукха безаш бола коммунизм хьалъерош хьалхехебара.

СССР Конституце 7 статья тІа дІачІоагІъяь, къахьегамхой шоай лоІаме вІашагІкхетара йола лоархІаме форма я кооперативни организацеш: колхозаш, потребительски, промысловни, чуІе цІенош, хьалдара кооперацеш, кхыдараш. Уж ерригаш а барта хулийт членства ларда тІа цхьана вІашагІкхетаро кооперативни доалахье юкъара хиларо, производствени общественно-политически гІулакхий принципаш цхьатарра хиларо. Уж боахама организацеш хиина ца Іеш, политически социально-культурни дешаш къестадеча дакъа лоацаш йола общественни организацеш а я.

Социалистически общества политически системана юкъейоагІа писателий, журналистий, художникий, композиторий творчески союзаш а, хІаьта иштта Іилмай, культурно-сердалон, спортивни, оборонни, кхыйола общественни а. Уж я къахьегамхой, шоашта хьаштдараши дулургдараши дизза дІахьоежар дукъа, дІачуухa организацеш. Цу организацей гІулакхаш боккхача лоархІаме да массе оагІорахьара дегІаена коммунистически общества сиг хьалхехебира санна, иштта общественни гІулакхашта доал дера хьисапаш къахьегамхошта чудоссадара а.

II.

Социализма политически система дегІахара законоермость я пачхьалкхени общественни гІулакхашта доал деча метте общественни организацей лоархІам хаддаза лакхлуш хилар. Цу процесса объективни закономерни хьисап хьахилийтад дукха нах политически вахара, пачхьалкхен Іаьдал чакхдоахачеи доал деченa юкъеоаара наькъаца шара, кхыча тайпара дегІаухалургйоацаш йолча социалистически строй маІано ше.

Общественни организацей лоархІам хаддаза лакхлуш ба дегІаеначa социализма политически вахара деррегача лостамашкахьа. Из къьагагІа гуш да пачхьалкхен организаш вІашагІйохкача а пачхьалкхен Іаьдал чакхдатарен доал дарен процессала шийна юкъа а общественни организацешка лоаца дакъа хаддаза шердуш хиларах. СССР Конституце чІоагІъяьй СССР Лакхехьарча Совета, союзни автономни республикий Лакхехьарча Советий, халкъа депутатий моттигерча Советий депутаталла кандидаташ уттабара йола профсоюзий, комсомола, кооперативай, кхыча общественни организацей бокъо. Общественни организацей изамо бокъо я халкъа судаш хормача хана а. Конституце общественни организацешта гаранти лу депутаталла оттабеча кандидатий политически, балха тІера, шоаех доахка гІуланхаш паргІатген массе оагІорахьарен дуаца, хІаьта иштта бокъо лу собранешка, непайоазон тІа, телевидени радиочун гІолла агитаци е а.

Общественни организацей лоархІам дика шерлу законодательство санна йолa пачхьалкхен Іаьдала лоархІамегІара функци а кхоачашъеча. СССР кердача Конституце общественни организацешта ерригсоюзни юкъарча цар организашка гІолла дІаеннай законодательни инициатива бокъо, вешта аьлча законопроекташ юкъарчал доацаш СССР Лакхехьарча Совете дІачутедара бокъо.

ДегІаухаш я иштта пачхьалкхени общественни организацешна цхьана соцамаш арадахара практика а. Шерра дІадаьржа да, масала, СССР Министрий Советои ВЦСПС-ои, къахьегамия социальни дешаштен йолча СССР Госкомитето а ВЦСПС-о а, СССР просвещене Министерстваи ВЛКСМ ЦК-аси, СССР культура Министерства а творчески союзий кулгалдеча органаша а цхьана соцамаш арадоахилта.

ШерагІа хул дукхаза а общественноста юкалаш юкъеухаш йола пачхьалкхен доала органаш вІашагІйохкачeи цар балхацеи общественни организацеша лоаца дакъа. Масала, СССР Министрий Советерча физически культураи спортаи йолча Комитета чубоагІа шоашта карарча гІуланхашка хьежжа ВЦСПС секретарь, ВЛКСМ ЦК секретарь, ДОСААФ ЦК председатела заместитель. СССР культура Министерства, СССР просвещене Министерства, СССР лакхерчеи юккъерча специальни образоване Министерства коллегешта юкъебоагІа комсомола ЦК викалаш и. кх. дІ.

Общественни организацей викалаша шерра дакъа лоац халкъа тІахьожама органашка. СССР халкъа тІахьожама Комитета, районни, городской, областной, краевой комитеташта юкъебоагІа партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, кхыча организацей викалаш. ХІаьта халкъа тІахьожама лохерча ячейкаех — группех постех лаьца аьлча, цар членаш къахьегамхой коллективай юкъарча собранешка харж. Цу дерригача хІамашa пачхьалкхен-общественни система ший тайпарча куцехьа хулийт халкъа тІахьожама органаш.

Къахьегамхой общественни организацешa тІа-тІа хьинарегІа дакъа лоац массаза а алхха пачхьалкхен органий компетенци лоархІаш хинна пачхьалкхен функцеш чакхйоаллача а. Хьаьнаргъа вай, масала, правопорядок, социалистически доалахье, граждананий бокъонаши паргІатонаши лораяра функци. Из функцеи чакхйоаккхача законность лораяра хьалхара керттера бехктохками зуламашца къовсам лоаттабеллтеи хІана а тІалатташ йолча пачхьалкхен органашта (суда, прокуратурана, милицена) никъса хьинаре дакъа лоац общественни организацеша. Болхлой, колхозхой, гІуланхерча наьха, дешархой инициативагІа хьахиннай общественна духьалара гІуланхаш хьалца хьайтаран юхадеттаран пачхьалкхен органашта гІо деш йола шоай лоІамерa халкъа дружинаш.

Бокъонаш телхаpца лоаттабеча къовсама къахьегам-

Депутаталла кандидатех дола дувцараш

IАЬДАЛА ЛАКХЕХЬАРЧА ОРГАНЕ—ХАЛКЪА ВИКАЛ

Иза ди — 10 январь цIаккха а диццлургдац Ахьмада. Мехка КПСС XXV съезда решенеш, иттлагIча пятилеткан планаш кхочашъяр дукха деррагача халкъо къовсам лоьттабеча хьалашка, дIайолаелар СССР Лаккхехьарча Советe деча харжамашта хетаяь кампани. Харжамашта хьалхара собранеш а яш, цига дIеран яьлар депутаталла харжа оттабеча кандидаташта юкъе дикагIчарех дикагIа барий, атта доаца депутата декхараш кхочашдулургдарий.

Харжамашта хьалхара собрани хилар Малгобекски УБР-е а. ЧIоагIа дегаш гIоздьнна а болаш бехкар собране бурувтохара балхий управлене болхлойи гIуллакхера нахи. Хармархоша массоьв цхьатарра реза а хинна къоабалйир пачхьалкхен Iаьдала лакхерча органе полпредалла вахийта оттабеча бурувдеттачун къонача гIонча Арсамаков Султани Ахьмада кандидатура.

— УБР коллективa чIогIа сий даьд, — аьлар управлене кертерча инженера Г. С. Бухарова, — СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжача воай кандидата цIи яккха торо хилийтарца. Цхьа шу хинна Iаи Арсамаков Ахьмада вай коллективе болх бу, цо ше вайна хьавоаийтав шийна тIадилла гIуллакх дизза, тешаме кхочашдеш, инициатива йолаш, яхь эздел лолаш, новкъостий гIуллакха сарцагIвала кийча волаш хиларца. Къахьегамен общественни гIуллакхаш геттара дика цхьана тарду Ахьмада Грозненски мехкаьтта институте дешарца. Механически факультета заочни отделене йиъ-лагIча курса студент ва иза. Наха юкъе, да а доагIаш, сий деши лоархIаши ва. Иза цкъа санна, дуккхаза а хийржав УБР комсомольски организаце секретаралла а партийкома членалла а. Цунах тешаш болараш халкъа депутатий городской Совета депутат хир из. Султана Ахьмада хьинаре дакъа лоац районни общественни вахаре партегоркома член а ВЛКСМ горкома бюро член а ше хилар тарра. Дуккхача къамех болча нахах латтача бурувтохаре балхий Малгобекски управлене коллектива вийза вола оникил хила мегаргволаш ва аьна хет соа Арсамаков Ахьмад. Цудухьа УБР коллектива цIерагIа иза предложени лу из № 674 йолча Назрановски харжамий округе гIолла СССР Лаккхехьарча Совета Къамий Советe депутаталла харжа кандидаталла оттаве.

Собрани чакхъяьннача хьалхарча минуташка Ахьмада тIаккхоачалургволаш дацар гIуллакх. Балха тIера цун новкъостийи доттагIийи бар цунна го баь. Масса огIорехьара хьахозар иза даькъала вувцаш доалла йоацаш. Эхь хеташ латтар Ахьмад вала а къежаш. Дег тIера даькъала вуацар из иттаьш шераш хьалхагIа дена болх беш хьабоагIараша, цунца доттагIал леладераша а из хьехамчен [illegible] бараша а. Оаха а даькъала вийцар Ахьмад. Ший вахара хIанзза ниййсденнача доккхача хIамо дог тохадалийта волча цун кхоачаш са кетта да а кхелехьа дийхар оаха дуьгара шийх лаьца цо дувцилга. Юкъ-юкъе юкъагIа а доахаш цо дувцар, цхьаккха деш тувла ца доллийташ, дIаязду аз блокнота тIа. Шийх лаьца кIезига дувц цо, дукхагIа дувц тахан ше ма-варре а вагь ше хьоттера шийна новкъостал даьча новкъостех. Iимерза хилар гойтача цун хьакъалеча бIаргашка хьежача хетагу: ма ираз долаш сат хиниав хьо сел дикаха хьнар долаш вола.

...Итт шу хьалхагIа школа йистейьнккай Ахьмада. Ше дIатарлургволча йоттига увлае ваьлар. ТIаккха лаьрхIар цо: хьалхагIа балха а отта, цул тIехьагIа деша ваха. Балха дIаваар дехан хьалххагIе а лаьаь заводе бе а йоаллаш дIачуваьлар Ахьмад Вознесенски газ чакхйоахача завода директора кабинете. Цу хана завода хьалхара аргIа хьалъаь йоалаш латтар. 1964 шера дар из. Гiона болхлой эшар цу хана предприятена. Электроцех хьалъеш лаьттача участке хьожалир Ахьмад. Иштта дIаболабир цо шийн къахьегама никъ. Миччахьа къахьегаш ше вале а, коллективана Iалашмате бокккха пайда а беш, тахан а тIехьа цо толаме хьабехьаш бола никъ.

Массаза а завода деррагача гIуллакхашта юкъе хинна Арсамаков Ахьмад. Цигтача чIогI а енна дIаоттар цун— болхлочун оамал. ХIаьта Советски Эсаре гIуллакх де веха веза ха хьатIаьттача, завода коллективо никъ дика вувцаш ловцаш доахаши накъавахкир Ахьмад. Вай эсаре ТIижа-Фе якоашке гIуллакх деш хилар из. Вевча моттигера гьнагIа ме хул, цигара хIамаш дукхагIа дагаух салаш да. Юххьанца чIоагIа сетессадир Ахьмада шийн коллективага, гаргарча а йоазача а нахаге. Цхьабаьца цо дизза кхочашдеш хиннача эсарерча салтечун декхараш цIагIа хинна хIамаш даге а дувцаш, гIайгIа е мукъа витацар. ЧIоагIе уйла тIаьххийта аьаш яр самолетий радиолокацени оборудовани Iомаеш хинна заьнаш. Эсаре гIуллакх даьдечача хана 1-ча класса специалист ше хилар чIоагIдир сержант Арсамаков Ахьмада, радиолокационни оборудоване вокккхагIволча механика гIуллакх кхочашдеш а волаш.

Шийна йилла ха эсаре дьякха а вьнна цIавеча атта гIуллакх лаха гIортанаар Ахьмад. Ше хиннача заводе юха ваха из. Электромонтералла болх бе волавелар. Цул тIехьагIа шу даьлча, 1973 шере, нийслагIча пятилетка кхоаллагIча хоалдмболлаш долча шера дика къахьегарах «1973 шера ударник» яха ВЛКСМ ЦК Знак лу цунна совгIата. Цу шера деша вода Ахьмад М. Д. Миллионщикова цIерагIча

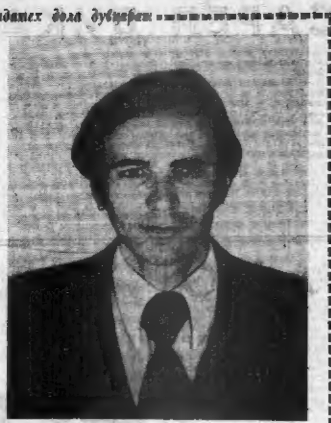

Грозненски мехкадьатта института заочни отделене. Болх а бора, деша а дешар. Из а вож а — шанне а дика кхоачашдора. Из, тернал а ваь, дукха ха ялалехьа участка мастерала хьожавир. Цул тIехьагIа хьe ца душ, балха тIерча новкъостий чIоагIа тешам а бенна, КПСС мугIарашка дIачуийцар Арсамаков Ахьмад.

Завода коллективе шин шера болх баьчул тIехьагIа, бурувтохара балхий Малгобекски управлене коллективах дIахьийтар Ахьмад. Цига вахаза варгвоацаш эттар гIуллакх институте хержача специальностагIa болх бе безаш хиларах. УБР коллективе бурув тохача оборудованена ремонт яра балха чIоагIa квалифицированни специалист а хинна дIаэттар из. Профессе ерриге хьаж романтикех ййза ваьнна вола из комсомольцаша 1976 шера шоай тхьамадалла харж, хIаьта тахаланца из общественни гIуллакх дизза кхоачашдеш хьа а вехаш. Къахьегама дисциплина чIоагIъяра, производственни заданеш кхоачашъяра дакъа комсомольски организаце дакъа толамаш цIъа санна, дуккхаза а белгалдаьхад партком кулгалхоши. Царех хIамига дакъа даллац ВЛКСМ УБР комитета секретара Арсамакое Ахьмада а. Ахьмада хьарамле йоацаш шийн тоаламешца юзз опытии мастерий цIерашй къахьегами. Дуккхача хIамашта шийн боккхагIбола новкъостий санна хила гIерт из. Верригаш а хIана бац даьна барашта вахара нийса никъ хьех цо. Хала моттиг цар нийсъелча — новкъостал ду. Ахьмада сий ду хагерзаша меттел, къахьегама ветеранеша а.

Бурув тохача оборудованена ремонт яра йиъалагIча разряда слесаралла-механикалла болх беча хана а хIанз а Ахьмада хаддаза лакхъо шийн знанеш. Долла хIама хоаш вола специалист а хинна дIаотта гIерташ ва. Гонахьарчар тернам тIеззар цун къахьегамцарча хьаькаче гIулакхо, хьинаро, комсомольски дешало. Цудухьа 1977 шера УБР коллективо къахьегамхой депутатий городской Совета депутаталла оттайир Арсамаков Ахьмада кандидатура.

Депутат а хинна ше дIаоттачул тIехьагIа халкъа вина ла декхараш дикагIa кхоачашдерех хул Ахьмад. Каст-касте вода из шийн харжархой участке, наьха вахаре быти тергалъю, царна дIадовзийт партеи правительствен лоархIамегIара документаш. харжархой наказаш кхоачашдара йоаккхо из. Ахьмад каст-каста хул горсовета исполкома секретарьца М. С. Пушкаца дагавале ваxe. Цо дика хьежам лу цунна депутатски болх дикагIa вIаштIехьбаккхара. харжархой на- [illegible] гIолла а киншта а вIашетIехьдоаккхаргда.

— Халкъа депутата хьалхашка уггаре доккхий декхараш да. Къона нах вIенига бац вай мехка пачхьалкхен Iаьдала организаци. Къонача ноахалах Даьхен чIоагIа тешам болар — советски строя демократизм къаьгга хьагьоаш дола тешал. — йоах Арсамаков Ахьмада. — Аз кхетаду халкъа тешам боларо бокха бехктоккхам тIаболабелга а шеш бола гIуллакхаш дIахьнилга а. Шаьре кхетаду аз сайна тIалатта декхараш. Цудухьа хоа гона, сай политически гражданский сакхетам уж кхоачашде харга хьежжа белгалбели а.

Шеко яц, шийн харжархой тийх бенна из боккха тешам Султана Ахьмада йоабергйоаццигах. Уж бертаьаш а 4 марта хоржамий участке боагIаргба, гIаш а бехе кхам тоссаргба цар СССР Лаккхьарча Совета Къамий Советe депутаталла харжа шоаш оттабаьча кандидате коммуниста Арсамаков Султана Ахьмада тIехьа.

Б. ЧЕРБИЖЕВ,
штате воаца корр.

СУРТА ТIА: бурувдеттачун гIонча А. С. Арсамаков.
Автора сурт.

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

ДIадахача шера баьча балха итог ярал витанетка дикалагIча шера де дезараш белгалдахарах хетаьа Шелковской района юрта боахаме хьалхалаттарий совещани хилар Шелковская яхача станица культура ЦIагIа. ДIадахача шера балха итогаш гIадиугаш я. Района колхозийи совхозийи къахьегамхоша дIадаккхад 49109 тонн алат, 5800 тонн дулх, 1546 тонн тха, 9586 тонн шура, 4613 тонн комсаш, эзар тонн совгIа харбазаши пасташи. Цу гIулакхо вIаштIехьдаьлийтар пачхьалкхена алат доккхара шера план 117 процент кхочашъеш, хIаьта шура йоаккхара — 106, дулх — 103, тха — 107 процент. Баккъал, комсаш харбаз-пастей йоккхара план кхоачашъе вIаштIехьдаланзар.

Дика хьакьилгад соахка доакъар ниййден хиннача нала а. Цар Iалашдир 86 эзар тонн гIожа доакъар, цунах йол — 33 эзар тонн, лаьттах елар 26 эзар тонн сенаш, 23 эзар тонн силос, кийчдир 12340 тонн баьцнй витаминни хьовр, 30000 тонн доакъара гранулаш.

Уж толамаш даха вIаштIехьдалийтар эттара хьалха Iилмана карагIдаьннача динача гIуллакхех, опытах, боахамий торонех бизза пайда эцаро. Масала, боарамо малхара органически, минеральни удобренеща хьацдача лаьтта агротехника боггьоаш лора а ец. доацдача хана дIадийнадар соаха чудева гурахьа дув ялат. Из инатовций методагIа болх вIаштIехьбаьнна хилар бахьан долаш лоацдача хана чуйнар. Цо торо хилийтир ялат хьалха цIаккха ца хиннача тайпара сихен цIенех чуэца а. Кхаш чах мукъадахара, лаьтта ахара, хий дилара, цига дIакоаш йола культураш дIаера балхаш доацдача хана чакхдаха а, укх шера чуэцаргболча хьунгъама лаьрхIа гурахьа юв культураш дикагIболча хана дIадийна яха а.

Доакъар Iалашдеча а керда технологи юкъейолалийр. Района 7 боахаме йолх беш я хIанз баьций витаминни хьоар доакха, гранулаш кийчъю доакъара цехаш. ХIаьта соахка бойх беш хилар уж тайпа 22 агрегат.

Ялат, шура, дулх доакхача, доакъар Iалашдеча цхьанца толамаш дахьа дале а, комсаши харбаз-паста кхера планаш кхоачашъянзар райово. Из бахьан долаш пачхьалкхенга ехка комсай доакъа 3335 тонн кIезигагIa хилар, хIаьта харбаз-паста — 1571 тонн кIезигагIа. Цул совгIа дIадаьча яхаь шера пачхьалкхенга планагIa дIа ца йохналуш района тIайнсар 8783 тонн комсаш, 3880 тонн харбаз-паста. Фу бахьан долаш нийсденнад из хIама?

Даьхенна комсаш дIаллара 1977 шера план кхоачашъе карагIдаланзар 1978 шера гурахьа цхьа дакъа комсий гаьнаш гIоралйтар бахьан долаш. ХIаьта 1978 шера планагIа дIалла елаш хинна комсаш дIа ца луш йисар, из культура лелаяра тIеххьарча хана «Виноградный», Л. Н. Толстой цIерагIча боахамашка мара цун йоакхо ца ярах. Комсаш кхеш деча дукхагIдолча балхаита нехамзаш хьац, до пайда оц уж кхеш кхача боахамашка Iоаьча опытах, Iилмана карагIдаьннарех.

Даккхе цIераш яхача шин совхозе мара болх беш яц из культура кхее нах Iамабара вIашагIъехка курсаш. Цу хьаккхехьа кхача боахамашка дувцаш хабар мара дац.

Республике комсаш кхеча йоккхагIа йолча районех цаI хургья наьтта Шелковской район. Из бахьан долаш комсий бешанаш шерьяра планаш уттаю хIара шера района боахамашта хьалхашка. ХIаьта уж наттахьа долча боахамашка мара кхоачалгьеш а яц. Из дIахо ла йиш йоаца гIуллакх да.

Планага хьежжа харбаз-паста кхеа карагIдалац уж дIаера лерттIа лаьтта ца хержар, шийн хана ахьа дIа ца ери доагIа Iулал ца дари бахьан долаш. Уж кхоачамбоацараш ма-хулла сихагIа дIадаха деза.

Доакъар Iалашдера йолаш тIеккхоачашъяьнле а, уххала а цхьацца кхоачамбоацараш нийсденнад. Иштта, кийчдаь дукхагIдола доакъар лоха классность йолаш а цхьаккха тайпа класс йоацаш а да. Из тайпа гIалат нийсдалийта йиш яц укх шера.

Силос соахка план 44320 йолаш 22746 тонн мара кийчъянзар, из бола ялат чуйцачул тIехьагIа доакъаре юв культураш дIаера йоахо ца яьндаь. Цудухьа мошa доакъар геттара къа долаш Iа доакх хIама хьаьдаза.

Района колхозашкен совхозашкен дукхагIдола лаьтта хий дулаш да. Цига хIаре шера шоалагIа дIадеш доакъара дукха культураш кхее йиш я. Шера планагIа кийчде дезача мошата доакъарах 50—60 процент цу культурай хьувгъамах кийчъе йиш я, хIаьта цу торонех бизза пайда эца а беза укх шера.

50 эзар тонн ялат, 8300 тонн комсаш, 600 тонн баьцадаараш кхеде деза ба района юрта боахама къахьегамхой. Из гIуллакх чакхдаккха йиш хургья, мегаьа санна гектаре тIара ялат — 26,3 центнер, комсаш — 50 центнер, харбаз-паста — 100 центнер, баьцадараш — 80 центнер чуэце.

Хьалхашка латта доакъар кхоачашдара хIанз тIетеIIa кийчо еш ба района колхозийи совхозийи механизатораш, кхаш леладераш. Сихдаь дIахьош да техника тоаяра, органически минеральни удобренеща лаьтта хьаьнидара, иза тайпа фалхаш. Лаьтта леладера культура органьника тоайра лаьрхIа мероприятеш вIаштIехьяьхкай. Уж лерттIа чакхъякхара ерригa шоай уйла тIаьххийта къахьега деза района беррцача юрта боахама болхлоша.

Иштта чулоацам бар совещане юртбоахама управлене начальника И. Г. Алексеева, «Червленский» совхозе мехотряда начальника нов. Кулебякина, Ленина цIерагIча колхоза партиони секретара нов. Шидрата къычар даьча кхамаьлий. Совещане хиннараша дийцача дешахетаь резолюци тIайийир.

Ж. ТКАЧЕНКО.

Иркутске Ангарана тIагIолла керда тIий таллад — СибарегIен Гаьнарча Малхбоален доккхагIдарех цаI. Цун шорал 28 метр, дIоахал, цунна дIатIеводача даь гIирсаш а лаьрхIача, — ннс километр гаргга. Транспортни средствеш сихха деле йиш йолаш да тIий.

Кердача тIийно торо хулийтаргья транзитни мухь кхухьача транспортех города центр мукъальккха.

СУРТА ТIА: керда тIий. ХIара IуйрейIна тIаьна гIуллакхдеш болхлой специальни служба хул укхаза.

Э. БРЮХАНЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

КАСПЕ ХИЙ ТЕЗДУ

— Форда хих бахача каьза бытовой гIуллакхашта а халкъа боахаме а пайда эцилга чIоагIа тернам тIаьозаш а иштта хала а хIама да, — йоах хий Iалашдара, канализаце, гидротехнически гIирсаш хьалдара, инженерни гидрологе Ерригсоюзни Iилма-тохкама института (ВНИИВОД-чо) Бакински филиала директора заместителa А. Абдулла-заде. — Керттера хала — хий теэдара процессага дукха хIама дIадодаш хилар. Тездара установкаш хьеш дуккхача шоалла юкъвенна йолча технически проблемай бIарча комплекс къоастае езаш хул специалистий: дIайода йоахал кIезигъяр, хий кхехкаш тIабужа кхера кIезигагIа хилийтар, пайда эцача оборудоване антикоррозий дихал лоацъяр кхыдараш.

ВНИИВОД-чо Бакински филиало оттаь рекомендацеш дукха цунна тIаерзаяь я: хий кхехкаш тIабужа кхера кIеззигбу эффективни антинакипиний гIонца; аллюминие коррозена дукхаьл лоаттлу материалаш юкъейоалаяре йоахал чакхъалга соедоаних, оборудовани тишлудеа кхатох. Расчеташа хьахьекхад, уж рекомендацеш сахьата 350 тонн чакхйоаккхача хий теэдеча дукхьал цхьоп установкана юкъейихьата торе хургья 1 миллион сомал кIезигIа доацаш аьча кходе.

Дикка догдоахилга йолаш да «Азербайджан-4» яхача реагента гIонца дьор а. Цу вещества йиш хулийт форда хих тух хьаькъоастадарца цунах дукха маьхера элементаш яха, цо кхы а экономичнегIа ю ерригa хий теэдара процесс.

Института Iилмахоша производствана юкъеякха могаьй гиперфильтраце методагIа болх беш йола установка. Шийн тайпарча фильтра метта лаьрхIа йола мембранаш я укхаза, царех чакхдоалаш дирача хих дIаиъаст цунах доаллаш яийна тух. Кердачун керттера совле сенах латт аьача, из латт ху тайпарча тездара процесса эцаш йоахала а кхыча тайпара а соа энерги. Гиперфильтраце методагIа форда хий теэдарга дIайода энерги башха дукха яц — теэдаьча хиа цхьа тонига йодар 1,5 киловатт-сахьат.

Кердача установко азербайджански мехкдаьттавой теркам тIаэзаб. Цунна эксплуатаци е атта да; форди тIерча меттел, лаьттан тIерча а, мехкдаьтта промыслашка пайда эца йиш я цунах, дилла а, коллектор чу дIачуухийта лаьттан тIоаменкара хиш фильтрах чакх а доалаш.

Азербайджански специалистий опыто хьахьекх, форда хих химически предприятешка шелъеча элемента хьасапе толамца пайда эца йиш хилар. Мехкдаьттахимически установкашка дIоахденна технически хий шелдара е катализатор лоадамболлаш йолча температурага кхочаяра дилла а пайда нийсер устройствай лаьрхIа йола система я. Iилмахоша могаду хладоагент оалачун хьисале хьалхе а тух дIа а даькка долча форда хих пайда эцар. КIаьддаь хий хьайлача килатIа установкашка дода болх беш хиннача технически хих а техе эцаш йолча температурага кхоачашду из. Цо дикка чоалхане йоацаш а дарегIа е хулийт шелдара процесс, масала, каталитически.

Абдулла-Заде,
технически Iилмай кандидат.

(АПН).

ДАЙ ВОIИ — машинисташ ба

...ИттлагIа бутт ба Владимир Сухинина машинист волаш болх бу. Цу ханналца хIанз шийн гIонча вола Бирюков Владимир санна накъаш малагIча хьа тIа да хьалхагIа го. цунах лаьца машинистага доам бе гIерташ хулар из.

Даим дагаух цунна цхьа хеннар. Веза мухь тIаболаш поезд нийца болхар ераш. ЧIоагIа дохи доаллар ераха, хIама хайра бIаргагацар. Диспетчеро никъ мукъа хилийта дош делар, дайхар «Слепцовская» яхача станице кхача безача ханал сихагIа поезд дIакхачийтар, хIана аьнча, цу накъа тIа графиках тIехъаьнна сбори поезд яр тIехъалийта езаш.

Са хьехамча, йоккха опыт йолаш волча машиниста, диспетчера указанеш кхоачашъе а лаьрхIа, сога аьлар: «Володя, бIарг ца тувлабоалийташ хьалхашкахьа хьежалаь, дохк тIатеIIa доаал хьона». ХIаьта ше наг-нагахьа управлене пульта прибораша сахьатага хьежар. Каст-каста поезд йоагIаьга хойташ йола сигналаш лора.

Цхьан боарамагIа таташ дора наь болча тепловоза чорхаша.

— Переезд мукъа я, — аьлар машиниста шийн гIончага.

ЦIаьхха хьу йолча оагIорахьера декхо баьдъачча автомобильни лампай сердал переездагахьа хьалестар.

Сихха тормоз, тепловоза чархашта кIал гIум хьарцар, ма-могга чIоагIа сигнал тохар—деррига а цхьатарра нийсделар...

Переезда цхьа-ши метр мара гаьна йоацаш сецар. Тепловоза кулг кхоададалла мара гаьна йоацаш «Колхида» яха машин латтар, цун кабина чу соя чIоагIа кхеравенна лер а сеца шофер вар.

ЭIанита саг кхетам чу а воалаваь, никъ даькъала а биъна дIавахийтар. Хинмар радио чу гIолла шийга дIааьлча диспетчеро аьлар: «Вешехьа а враз долаш вань хиннав ва, дукха вахаргволчоа тара ва».

Гаьна йоаццача цхьа станце сбори поезд тIехьайийтар уж.

Из деррига дагадехар къонача машиниста, шоай поезд переезда гартаккхоачаш латтача хана.

Поездаца юха а вена, электровоз дIа а бенна, ше чувоача наькъа дагаух Сухинин Владимира шо школе вагIача хана депо ахар, къаьстта хьажи, хийла веде хьа а вай шийн даьна тепловоз цIенбе гIо а дий нодар из, вешта из-м машинистахой берех доалла «лавар» дар.

Юкъера школе чакхъьяьккхача, цIагIа лаьрхIа хиннача бесса, Грозненски локомотивни депо тепловозашта ремонт еча слесара ученикалла вахар из.

Хала дар юхьанца, опыт а знанеш а яцар. цIаьоагIача хана нIаьдвале хулар, бакъда, шийн хьехамча дешаш даге а кхоабаш безаме, кадай хила гIертар эIамига саг. Накъас дика кхетадора шийн вийнй хьал, цун кIаьдвалар. хIаьта да шийн хур дий къамааьл де гIерташ хулар воIаца, цун даьна дика хоьра слесарни гIуллакх. цар шинне дIаьхкен санъердамен .яьмавлаш хулар цунах лаьца деш. ХIана а тIехьа дагара дIаллац из ха Владимира. Ха дIайодар. Владимир слесарни разряд а нийна, болх бе волавелар.

Советски Эсаре гIуллакх даь а вьнна цIавийрача, ше хиннача цехе балха вахар из. Дукха ха ялалехьа Тихорецкя наькъа технически школе машиниста гIончий курсашка, тIаккха Ростовски школе машинистий курсашка деша хьожавир Владимир.

Тихорецки школа чакхъяьнкхача машинист волча шийн даь гIонча волаш болх бе безам бар цун, бакъда, из классни машинист вар пассажирски поездаш кхуьлаш, хIаьта болх бе дIаволалуш вола из цкъара новкъаш кхухьача поезда тIа болх бе безаш вар.

Чоалханеи дуккхача тайпарен да машиниста декхараш, цхьабакъда. Владимир шийна дукха езача профессена шийн низ дIабенна Iаи. ХIанз а комсомольски билет дIададаланза волча къонача коммуниста коллектива общественни вахаре доккха дакъа лоац. Эксплуатаци яра цеха комсомольски организаце секретара, комсомольско-хагирхой колонна комсорг ва из. колонна коллективо доадеча толамашна хьежача хоргда депо коллектива планаштен гIуллакхаштен комсомольски организаци юстара ца латтилга.

...Вай мехка дукха лел хIанз поездаш, царна юкъе я Грозненски локомотивни депора яраш а.

ХетаргахIа вай с мугIараш дешача хана а накъагIа хила мег шоай професси езаенна бола дех воIи СухинингIар.

Ф. СУХАНОВ.

хой юкъйозара лоархIаме форма а новкъостий судаш. Хоржаш йолча цу общественни органаша къестаду къахьегама дисциплина, общественни порядок, социалистически общежите правилаш толхаярах дола дукха дешаш.

Къахьегамхошен цар организацешен правопорядок лораеча шерра дакъа лоацига социалистически демократе хьалашка мара хила йиш йолаш хIама дац. Кхьметтел хетадала а йиш йолаш дац, доаьлен правопорядок лораехга буржуазни пачхьалкхено тийша а тийша халкъага шийга дIалургда аьнна.

Социализма политически системе общественни организацей лоархIам лакхбалар, юххера а, хьалхагIа пачхьалкхен органаша кхоачашъеш хинна цхьайола функцеш юкъарчал доацдай царга, масала, къахьегам лорабара, санаторно-курортни гIуллакхаш дара дакъе (профсоюзашка), бахача наха юкъе политически Iилмани знанеш йоаржаелга («Знание» яхача обществага) дIаллара наькъагIа а лел. Пачхьалкхен функцеш общественни организацешка дIалларо социализме а тIехьа кийчъю хургйолча коммунистически самоуправлене элементаш.

Массови общественни организацеал совгIа, социализма политически системо хьалъй къахьегамхой общественни самодеятельноста тайп-тайпара организацеш а. Уж я тайп-тайпара уличнии домовойи, клубийи, библиотекайи советаш, лавочни столовни комиссеш, кхыяраш. Цу тайпарча организацеех хIараяр, шийн лоаттамга дилача, йокха яц, цхьабакъда, ерригаш а цхьана лаьрхIача цар чулоац 25 миллион гаргга гражданаш. Цу тайпарча организацей новкъосталца къахьегамхошка дола дукха адам юкъарчал доацдаш тIадераду Советий, цар исполкомий, отделийи управлений, пачхьалкхен учреждений а предприятей а балха.

III

Советски общества кулгалдух лостам телеш иза, цун политически система, пачхьалкхени общественни организацей тIум я Советски Союза Коммунистически парти. Ше а шийн Уставага хьежжа, хьалха латта, сакхетамегIа доал болхлой класса, колхозни ахархой, интеллигенце дакъе шийца хьатохаш йола общественни организаци хиларах тарра парте кулгалду политически системана чуйоагIача ерригача пачхьалкхена общественни организацешта.

Социалистически общества политически системе кулгалдара дакъа КПСС-ага хулга къоастеду. эттара хьалха латта идеологи — марксизм-ленинизм — лелаер парти хиларо. Революционни теорех, общества объективни закономерносташ йовзарах иог гIортолга а ец Коммунистически парте вIаштIехьа а йоах, чекх а йоах Iилман политика. Iилман политикан шоайла айхха цхьоагIо хилар — партийни кулгалдара лоархIамегIара принцип.

Вай общественни кулгалдара дакъа партега хулга хьоастаду дIахо болхлошта, ахархошта, интеллигенцена юкъера сакхетамегIен хьалха латтен социалистически общества къахьегамхой цо шийн мугIараш юкъе дIачуйбеш хиларо. Верригача къахьегамхошца айхха юкъаенна йолча парте политически система дуккхача тайпара гIуллакхаш вIаштIехьдахеш шина боарамегIех леладу.

Общественно - политически организаце эттара лакхера форма ше хиларах тарра парте кулгалду низагIа хIамаш качдехкара ларда тIа а ца даш, дог тешадарех сакхетамеча дисциплинан ларда тIа. массаза а шийн йолча организаторски идейно-кхетамен балха методий накъаца. ХIаьта дукхьал уж хьасапаш да деIIaенача социализма политически система балха ларде дадараш а.

ДегIаенача социалистически общества политически системера вIашагIтохаш лостам душ бола Коммунистически парте лоархIам гуш ба, моттигерча органий боккъоаш дIахо шерьярцен общественни организацей лоархIам лакхбарцен дувзадена нийсдаль тарлуш дола, общественна хашт доаца цхьадола хIамаш ца нийсдолийташ цо сецадеш хиларах а. Опыто хьахьокхаьх, цу тайпара зуламе хIамеш хила тарлу ведомственни местнически тенденцеш хьашташи, кагахьа санна уж ерригача пачхьалкхен, дерригача халкъа юкъарча хьаштаьшта дукхьала а доахаш дIауттадеш хилча. Моттигерча инициативах местничество ца хилийтар дукха пачхьалкхен общественни организацей гIуллакхаш ведомственни хьисапе ца доаттийтар дукха хадданза централизовани планови кулгал хилийта дарган. Цудукха унказа къаьстта боккха лоархIаме да цхьанна а тайпарча ведомственни местнически влияний тийша хIама доацаш йола организаци йолча парте нах вIаштIехьбоахаш лостам телаш деш дола кулгал. Парте массаза а хьалхарча цинле доаттаду дерригача халкъа хьашташ, хIаьта цун хьашташца дийне леладу цо пачхьалкхен общественни вахара моллагIа доаш къоастадела.

Социалистически общества политически системера Коммунистически парте дакъен лоархIам тIа-тIа доккхагIа хулаш хилар иштта лувзаденна да социалистически [illegible] стически общественни самоуправлене дакъара перспективаца а. Наьха политически хьинар ай ме лу, политически Iаьдал чакхдоахача пачхьалкхени общественни гIуллакхашта доал деча цар хоадамболлаш дикъа леладара формаш эргайовлаш тоа ме лу а тIехь-тIехьа дукхагIа тайп-тайпара ме хул а. парти тIехь-тIехьа дукхагIа хьалхарча плане уттаю ерригача общества кулгалхон социалистически хьалкъа Iаьдала системе лостам тела нийя хиларах тарра.

Советски политически системе керттерча кулгалхочун хьал тIа йолча КПСС-о Iалашмате дукха болх бу из эргайоахаш тоаяра. Укхаза парте керттере лостам йоарI социалистически система цIахо йоаряаелга. Из никъ социалистически демократи эргайоахаш тоаяра накъаш боккъоща нийса белгалдаь йолча СССР керда Конституце тIа законаш чIоагIбаьб.

Вай кердача Конституце демократи массе огIорахьара дегIайоалаяра декхараш оттадеш цу цхьан хинна политически системе КПСС-а кулгалдара дакъа чIоагIдеши хилара юкъера вIашдухьале лаха гIерт буржуазни оппортунистически идеологаш. ЦIаьхха а къы цIаьхха а метаIаьеш арадовх цар, из-м «цхьан парте демократи дIахьувлга», «партийни пачхьалкхени организаци кхераме йоцалаяр дадаш.

Спекуляцена лаьрхIа уж къамаьлаш деш хилар гуш да. Буржуазни демократе апологетий хетаде безам бац чоалхане доаца баьъдар: коммунисташ — из кулгалдеча организацена оттабаьча функционерий группа яц, Iаьдала керте латтача ерригача буржуазни партей из иштта долаш долча тайпара. Коммунисташ — из я дукха миллионаш нах шийца болаш йола хьалха латтен хьинарен халкъа отряд. Уж бех из лостагIа волча юкъе, парна дика доал цун хьашташ, хIаьта шоай организаци бахьан долаш царга йиш я цун опытах, знанеех, лоIамах нийса пайда эца, политически Iаьдалан халкъан юкъе нийсса дIа а юха а бувлаш Iалашбе. «Вай пачхьалкхебен общественни КПСС-о кулгалдара дакъа конституцино чIоагIдаьдар аьнна. — белгалдоаккх Леонид Ильич Брежнева, — партега цхьаккха тайпа совле кхоачам хIама дац. вIаьдаа даиие а. Вешта, цунна боккхагIбола бехктоккхам тIа-м бокъабу цо. хIана аьлча, шийга кхача лостам телара дакъа КПСС-о кхоачашду Iаьдала низаца а ца деш, наха кикъе шийн политически сийи идейни влияни лаккха хилар бахьан долаш».

Коммунистий парти токхамах чакхьаьна халкъа политически баьчча, цун дехале авангард а хинна латт. Теорехи практикаш цхьоагIо, Iилман анализех дийнача организаторски балхен цхьоагIо шийна чу а доацаш, КПСС-о эттра чIоагIагIа мах бу халкъа шийх беннача тешама, шийн цунцара бувзамаш вIоаре а деш. Партен халкъен хьашташ цаIа хиларо боэаргбоаца низ лу советски политически системана, моллагIа халонаш эшне, коммунизм хьалъяра чоалхане декхараш толаме кхоачашде хьинар лу.

А. КОСИЦЫН,
юридически Iилмай доктор [illegible] профессор.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

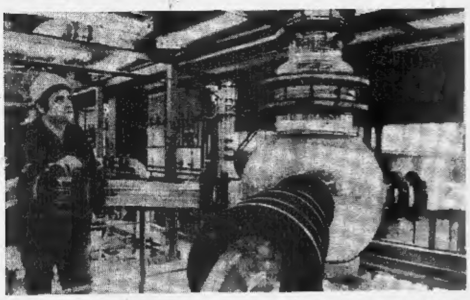

Дукхахча хана лархІача вежарашха долча социалистически мехкашца кийчъанча дІа-юха экономически гІуллакх леладера программа тІа белгаддаьд, масала СЭВ членаш долча мехкашка химически продукци хьаьр а из дІа-юха телар а дІахо дегІадоаладелга.

СУРТА ТІА: Меркерсерча (округ Зуль, ГДР) калийнин комбината кердача цехе.

АДН-ТАСС сурт.

ХУРГДИЙ-ТЕШ МЕССИНСКИ ПРОЛИВА ТІА ТІИЙ?

Дунен тІа вттара дІаькагІа доле Іоулле тІий тилла оттадаьд мехка массехи частни а паччахьалкхен а йокхха предприяти чуйоагІача «Группо понте ди Мессина» яхача итальянски консорциума. Цу тІаьхо вІашагІкъовзаргья Итали Сицилеца, хІаьта из Сан-Францискерча «Доше коанаІараш» яхачех Нью-Йоркерча Веррацано - Нарроус оалачех шинна а тІаьл доаза дІаькагІа а хургда. Из гІоргда Мессински пролива тІа гІолла 3,5 километр, 380 метр лакха. ТІаь доаххий хогеш хьалъоттаргда цаІ Сицилии вокх форда итальянски оагІорахьарча йистех.

Итале общественни балхий министра Гаэтано Стаммате хоам бир, мехка правительства проект къоабал а лый, консорциум тІий тилла йолаяла мара ца езаш а я оьшна.

Сицилехи Италехи юкъе Іоулла тІий тилла логадехалар яхача бІаьшерен 60-ча шерашка. Сицили итальянски вІашагІхийттача королевстваха юкъе дІачуяхча. Цу йоккхача плано дукхача шерашка уйлаш йитай итальянски конструкторашкен политикашнек. Цхьабакъда, хоаш да, Итале къулбехьен Сицилии ланка сейсмически активность йолаш районаш хилар. Из бакъхилар хьахьекхад вай бІаьшере йолаяннача хана, 75 эзар саг а вуаш, Сицили Мессина яхача городе чІоагІа мокк агаро. Из трагеди вихкхачул тІехьагІа тІий тиллара идея дукхача хана йишъялийта дІальниаяр.

ХІаьта дукха ха йоанцаш, масала, ФИАТ яха автомобильни корпораци а ФИНСИ-ДЕР олаш йола металлургически концерн а юкъе а йоагІаш йолча «Группо понте ди Мессина» яхача консорциума инициативагІа цІаькха а тохкор Мессински пролива тІа гІолла тІий тиллара доаш къоастадира. Тохкамах хьакиннараш дІаделар Інжмай Къаман академи хьажийта.

Шоай доклада тІа Сицили ахгІайрехах юхара ххо проект йоалайир специалистама: 54 километр вІаьхача тоннелаца, ІалальмаІе боккха вокх вІад леттача шин ярус йолча тІаьда, юкхера а, 3,5 километр оагІа дІоахал долча Іоуллача тІаьна.

Кхоалагіа проект — вттара дарегІа а цунца цхьана шиь тайпара а яр — могайир правительства. Специалисташта хетачох, 7 шу дезаргда из тІий тилла. ТІаь тІа юлларгья машинашка шик колей. Цул совгІа, тІаь машинаш дехача деьхь тІа тарлургья автомобилий ялх рад. ТІий тилла лаьлча эшаргдац эффект вІеавгІа йола хІана ІалальмаІе дукха нах а мовхьаш (дийнахьа 5000 совгІа автомобиль) дехьа-сехьа доаха пароме.

А. ЛЮТЫЙ. (ТАСС).

АПН комментареш

ИРАН: ТКЪАЬ ПХИЪ ШУ ХЬАЛХЕИ ХІАНЗИ

Ирански халкъа къовсама хьалхара этап чаккхьиннаб. Ирана шах Мухаммед Реза Пехлеви, оппозиционни боле мо чоэха а вах, мехкара дІавохав. Иштта чаккдьалар тІехьагІа экономически политически дешаш а уттадеш бола шерра болам хиннача дьнах тешарей манифестацешкара дІадоладенна ирански халкъа шийна кийсабер кхы ца хиннача къовсама шу.

Малхбузехьара цхьабараш Иране хІанз латта событеш 1953 шера, цу хана Ирана премьер - министр хиннача д-ра Моссадыка, хьыча мехкий компанейш кхаболча буржуазен, хІаьтта иштта Ирана феодалий хьаштаьшта духьала хьинарс наступлени а йолаь. Ирана мехкдаьтта промышленноста национализаци яьча а шаха Іаьлала конституционни доазув оттаде гІийртача а хамара событеш цхьотарра ларх1а гІерташ ба. Цу хана а, халкъ чІоагІгІа хьар бахьан долаш, мехкара дІавахa вийзар шаха.

Моссадыка политикано чІоагІа духьала дьлар Ирана реакционни гІозарш. Тел, хар мехкаре экономически хьалаш. Моссадыка правительство дунен мехкдаьтта рыккега кхача гІортадех хІама хилапзар. Цхьа фронт а хиппа духьалъяьяннача ерригаш а хІана из аьна йолча мехкдаьтта дІалодича оьпкашта меттел тайкеншйа флота доккхагІолла деьиьо а тІахьожам лоттабаьча этара йоккхагІа йолча англо-американски мехкдаьтта корпорацешта къехкар Иран цу торонех. Цунца цхьана реакционни гІозараша, цу хенип мехка кхеьчача американски инарала Норман Шварцкопфа ІалальмаІе уьнноре юкъостал а деш, хІанз США-рча Ирана посола ра инарал Захеди керте лаьтта правительствань мехкаларе договор кийчйир. Из бахьан долаш Моссадыка правительство ежар. Цунча тІехьалаьттараш къеза хІалачбир.

Ирана премьер-министрал ла вттача Захеде ше пхо хьаллацара хьамера цорна чІоагІгІа пайлеия йола согланешеш йир мехкдаьтта корпорацеша. Ирански мехкдаьтта дакхара а цуна экспорт яра а хьаьяр дукхегІа мел йола акцеш американски мехкдаьтта компаней хинна Дунен халкъашта юкъера мехкдаьтта консорциуми.

Цхьадолча хІамашка дилдача вІеагта тара да хІанз Иране латта хьал тиъаь пхиъ шу хьалха хинначох. Халкъ чІоагІгІа тохадалар, мехкдаьтта хьа ца доакхаш сацар, шах мехкара дІавахар, хІанз йолаш йола режим дІа а лыкха демократически порадкаш оттаяр дІадехача оппозицена духьала ялар. Цу хана а саяна хьекхаш махьарч да «коммунистически кхерам» бувцаш. Цул а тІех, Ирана премьер-министр Бахтияр мехка доал де волавелар къаьгга антикоммунистически кхьметтел антисоветски заявленеш а ль. Цу тайпара заявленеш сенна еш я дика хоьш да. Цо леладеча гІулакхашка хьежача «коммунистически кхерама» тишача мундах пайда а ийца, оппозиционни болама шерра наступлени а дага я хІанзара правительство. Из геттара тара да, хІана аьлча, американски инарал Роберт Хайзер, ЦРУ агенташ, итташ эзараш бола американски советникаш мехка чура гІуллакхашта юкъе леаха бахьан даларга хьежаш Іеш ба.

Цхьабакъда, тІерача гІуллакхашкий дилхача хІалхаре событеш 1953 шера хиннача событешта тара лесте а, нийсий вІашидухьал оттадар кхьча тайпара да. Эттаро шерагІа даькъа лоац къаман-демократически болама юкъе Ирана болхлой классо. Режим дІаяккхара бозабеннача къовсама гІайттад бахача пахха деррига доакъош, кхьиеттел юкъера буржуазен геттара вІаьхийча буржуазен викалаш а болаш. Латтача къовсаме боккха лоархІам болаш а мехка-интеллигенцех латта Ирана Къаман фронт. Къаман - демократически боламе дикка моттиг лоац бусулба дьна керте латтараша.

Тегеранера хоамаш ух, Бахтияра кабинета хІанз авторитет ца хилараа совгІа, цхьаькха Іаьдала хила бези не а бац яхаш. Ирана городашкен юртешкен шерлуш латт моттигерча управлене халкъа органаш хьалра процесс, хьаеш а нах бахача моттигашка порядок леларa йолa отрядаш а. Цхьайолча паччахьалкхен учреждененшкен предприятешкен гІуллакхерча нахен балхахощен вІалла ларх1а а ларх1ац Бахтияра правительство, укхаза хьаю общественни советаши заводий комитеташ.

Къаьстта белгаладаккха деза Ирана къаман - демократически болам чІоагІгІа антиимпериалистически йостам болаш хилар. Вашингтонски администраци шахски режими хІанзара правительствон гуччахьа хьаллацаро, иштта США оагІорахьара тІаьоаттабеча тІема кхерамо, американски разведывательни кхьйолен службеш эхь дайна иранскі гІуллакхашта юкъегІертаро чІоагІгІа критика гІеттаю.

«США хьалташ кхоалагІа дунен тІа лорадарах йола американски концепци» оалача комментари еш «Кейхан интернешнл» яхача тегерански газето йоздоро, дукхагІча даьнье берам кхерадара «бІобех» хапчи тайпара пайда эц коммунизмах моллагІча мехка гІулакхашта юкъегІертар е кхьметтел духьал интервенци яр американски халкъа хьалхашка дахза даргдоашш хинна хІама дал дІаоттадара. Бовкъадар вьнча, белгадах газето, цхьаькха а либерални режим раьза хургьяц шийна мехках США экономически колони е гІертача американцашца цхьана гІулахкаш леладе. Иране, тІехьара йоах газето, 25 шу хьалха гІо дир США Моссадыка правительство дІаяккхара, амма хІанз-м халкъа революци я духьала латтар.

Ю. ВОЛКОВ, АПН обозреватель.

МАССАРЕЛ ДИКАГІА Я

«Гнездышко» яхача берий беша саго ца зуеш чуьххар со. Берашъ ловзаш долча цІагІа сатийна яр. Сатем боаца ткъо бер хІанз Іовад йоаддаш Іохайша дагІер. Воспитательница Долтмурзаева Малика фаьлг бешам ягІар. Цу дийнахьа берашa сел безамца ладийгІар С. Я. Маршака «Теремок» яха фаьлг бар.

Фаьлг бийша баьннаб. Маликас берашка хаттарш ду. Царна массаза а шоп дола вийча хул Батыжева Наташа, Никитина Таня, Исиева Тома, Чеботырев Вадик. Дика дагадоагІа царна воспитательница дийнар, доагаш бІаргаш а долаш хьаьиц фаьлга эпизодаш.

— ХІама ха гІертам, безаме берашда са группе дийбеннарам, — яхаш дувц Маликас. — Стихаш Іомаю, издеш доах. ХІаьта цар деча хаттарешка ладийгІадий оаш? Мица? Хьан? Ммихга? Эзар хаттар ду цар дийнахьа.

Цхьа ха яьннача гІолла цІагІа белам, гІар, тата отт. ХІара бер шийна дукха деза гІулакх деш да. ЦаІ сурт яхлаш, вокх пластелинах цхьа хІама еш воал, хІаьта Никитина Наташа шийна дукха еза тешак, ялли а доахаш, Іовжаe гІерташ йоалл.

— Залина, мишта йу воспитательница? — хетт аз Іаьрга хорта болча йІ1агига.

— Дика я. Массарел а дикагІа я, — йоах цо.

— Маликина дукха фаьлгаш, стихаш хов. ХІара денна тхоца ялегІ Іомаду, — аьле къамаьла юкъейоагІа Марина.

Я а я Малика иштта. Школе деша ягІача хана къоастабир цо ше йоккха хилча бергбола болх. Цу хана а го йиш яр цуна гонахьа эІамагІа болча классашкара бераш.

Дагалаьттар кхочаш а хинва, Малика берий беша бенна еча, цунга елар эІамагІа долча берий группа. Цкъарчоа воспитатель кхераелар. Хийтар вІаштІехьдергдий-хьоаІ са царга хьажа, царца болх бе, аьна. Новкъостал дир цунна цига болх бєш йолча Хамхоева Розас, заведующе Яндиева Зинаидас. «Баркал царна», — йоах хІанз Маликас. — Уж гонахьа хиннабецаре хала хургдар сона».

ХІанз Маликай групперча берий кхоикха шу доалаш латт. Уж хьаІемад укхаца. Сагьердам хул цхьайолча хана берашчудига дайй тІехьабаьхнача цар оалаш хезача: «Безам бац тха цІадаха. Тхо тетя Маликаца Іергда».

Безаме, собаре йолча йоІ бІарахьежача атта кхетадерге берашчудаха безам боацаш юха хІана гІерт. БІаргчеча дийнахьа оаз айна цкъа бера тІачовхац Малика. Беро харцахьа хІама дича цо шортига оал: «ХІана дир Іа из? Иштта метаргдац. Кхы мe делахь». Бер кхет ше харцахьа дахьчох. ХІаьта педагогика из лоархІамегІа дарех да.

З. СОЛТУКИЕВА, МагІалбене культура городской отдела лекторски группе заведующа.

КЪОАНО

Ибрагимов Исраила дукха ха йоаддаш 112 шу даьннад. Из вах Шалински района Курчалой яхача юрта. Цул воккхагІа саг вац цу юрта.

Дукха хІама бІаргадийна а из дагалоагІаш а ва къоано. Цунна дика дагабоагІа Грозне 100 дийнахьа лаьтта тІом. Ибрагимов даьхьа воаццаш хиннав Сийлахь - боккхача Дай мехка тІем тІа а. Дукха да цун советски нахьа мафраьах, дехалах лаьца дувцар. ДагадоагІа фашисташ вшабахь вай котало йьккха праздник. ДувцаргДа тІемо бохабенна халкъа боахам тоабеш советски наха гайтача денал ах, хьинарах лаьца.

Дукха къахьийта ва Исраил ше а. Коммунист хиларах тарра, из хьежаьаьа дукхача безаттоххамеча балхаш тІа.

Шийтта бер да Исраила.

— Хьа ха йІаьха хилар малагІа къайленаш йолаш да? — хаьттадар оаха Ибрагимовга.

— Массаза а къахьегаш хиннив со, — аьна дар ден. на моп.

— Зехьа яІайла ха йоаьнац ба. ХІанз се воккха хиннивале а сакъердам а болеш лацугІ из талан дунен тІа латтача гІуллакхашка. Къаьстта са безам тІалатташ да вай мехко доаха толамаш. Дукха дика хувцамаш хиннад вай мехка. Геттара со раьза волаш гІуллакх дар керда Конституция тІаэцар. Дукха ха йоаддаш вай мехка перепись лий. ХІанз СССР Лаккхехьарча Советс хоркамаш де кийчлуш ба советски нах. Из советски наха Конституцена бокъо йоаза кхоачашьеш дола гІулакх да. Оала, боккхагІболчар, доккхал ду коммунизм хьалъеча советски наха доахача толамех.

З. ХИЗРИЕВ, тха штате йоаца корр.

Кердадараш, событеш, фактеш

НЕКСЕ ДУВЦАРИЙ СБОРНИК

«...Мартин Андерсен-Нексе творчество цун мехка доазонел араьннаб. ІалальмаІе йоккха талант йола художника, итташ книжкаш яздаьд. Дукха шоай тайпара йола образаш хьаьй. ХІаьта бахьан доацаш дац XX бІаьшерен цІи хезача европейски писателашта юкъе датски писатела пролетарски литература гІорбаьннача викалех цхьанне моттиг цо чІоагІгІа лаьца хилар».

Цу дешаша дІайоалу 1978 шу чаккхоаллаш Ленинграде «Художественни литература» издательства 50 эзар тираж а йолаш арадаьккхача Нексе дувцарий кердача сборника дешальале. Дешахьалхе автора Борис Жарова, из ва массехи дувцара перевод яьр а. белгалдоакхх, Нексе книжкаш доашаш Малхбузен мехкий литература социалистически реализм дегІаахар миштa хиннад ха торо хург ца хилар.

Арадаьнна сборник итт совгІа шу хьалха цу Ленинграде эрсий меттала арахийна хиннача «Къона» яхача дувцарий сборника ІотІатеха а шеръеь а йола издани я.

«Къона» яхачу тІа хиннарея совгІа укх сборника юкъе дахад советски книжкаш дешараша хІаьалиа йоазаьа йола Нексе массехк новелла.

Нексе шерра вовзаш ва вай мехка. Цун книжкаш СССР дукхача халкъий меттала даьхад. хІаьта эрсий меттала арабаьннаб 10 томах латта цун сочиненей гуллам. Дукха жироп тиражаш а йолаш арлоевл цун къастъяьста йола произведенеш.

Советски Союза воккха доттагІа вола Мартин Андерсен-Нексе дукхахьа хиннав вай мехка. Из вар къона Советски республика эттара хьалха дахкъала йийцача дунен писателашта юкъе, хІаьта ший ва вІаштІехьа ва даьлинге а, 1922 шера вера из вайнга. Нексе ше ялчох, цунна цІаккха а йицлургйоацача событех цаІ я 1934 шера хинна цо даькъа лаьца советски писателий Хьалхара съезд. Советски писателий Союзо вийна 1944 шера а вера Нексе Советски Союзе. Ункхара радиопередачашца дувцар цо фашистски Германена духьала советски халкъо лоаттабаьча къовсамах. Советски Союзах цо ше оалаш хиннача тайпара, шийн моллагІча даьхене тІехьара хилар Нексе 1952 шера.

Александр БРЯНЦЕВ. (АПН).

Баркал, почтальон

Хала да тахан вай мехка газеташи журналаши ца яздеш дола цІа лаха. ХІара Іурра хьежаш хул вай дукха дезденнача журналага е газетага. Уж шоай хаппахьа хьанкухьаш, вайна дикахетар деш ба почтальонаш. Аргунерча № 2 йолча почтови отделене болх беш я Блюмберг Алла.

Ара шийла, йІайха яр аьнна хІара ІуйрийкА го йиш я из бисла тІорми ги а боалдаш цІагІара цІагІа йодаш, шийн участке гІолла чаккхйовлаш. Дика хов Аллана хІара цІагІа малагІа журналаши газеташ яздаьд. ХІара газет, журнал къоаста а дий, ше чуувттаргйолча цІеной аргІага хьежа тІорме чу Іочудохи цо. Шоай хаппахьа, тІехьа ца доалаш хьанхоач тхога тхоай газеташи журналаши.

С. САИДОВ.

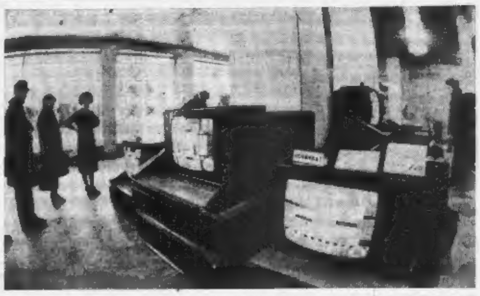

«РУБИНА» ТІА ДИКАЛА ЗНАК ЛАТТ

МОСКВА. «Рубин» яхача производственни объединене коллектива боккха творчески толам ларх1а боагІа «Рубин-714» яхача бос болча телевизора паччахьалкхен дикала Знак ялар. Из бахьан долаш кхоачашъяьй социалистически декхарашцара керттера ярех цхьа пункт. Йоккха говзал йола кадраш, производства хьалха латта культура, дика вІаштІехьаькха технологи хиларо предприятеторо хилийтар чоалхане инженерно-технически декхар кхоачаше: хІанзара бос бола телевизор, цун чоалханерча электронни устройства ерригга уллаш тІехдика а теппаме а болх беш хулийтилга Іалашде.

Московски хьалкалаттача предприяте марка вай мехка йиза ца Іеш доазол арахьа а йовзаш я. Цун изделеш хадданза экспортагІа дІаухийт Польше, Венгре, Болгаре, Чехословаке.

Завода специалисташа творчески бувзамаш лоаттаду «Унитра» яхача Варшавски телевизионни завода инженерашца, «Видиотон» яхача объединене венгерски специалисташца. Цо торо хулийт эргайоахаш производство а арахеца продукци а тове.

1979 шера «Рубин» яхача объединене пятилетка планал совгІа арахецаргья 10 эзар бос бола телевизор. Пятилетка диъ шера план кхоачашъергья Сийлахь-боккхача Октябра 62 шу дизарга.

СУРТАШ ТІА: слесарь сборщик Зайцев Виктор болх бешше а ладувгІаш ва шийна дукха дезача муаманика. Къахьегама хьалаш тоадара конвейера цхьайолча участкашта юкъейоллаяй функциональни музыка система;

«Орбита» яхача специализированни тика чурча стенда тІа хьахьожхаш я «Рубин-714» моделаши «Рубин Ц-201» яха керда моделк.

В. ВЕЛИКЖАНИНА сурташ. ТАСС фотохроника.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

8 феврал

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — ІуйренаргІа гимнастика.
9.05 — «Шоаш дола меттиг йовзийта, зурнашчаш!»
9.35 — РСФСР заслуженни артиста Синявина концерт (чІоаадаре).
10.25 — «Кинопаьхьбара клуб».
Йистедаьлча — кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Хьа къахьегам — хьа анкхаме!» Документальни фильмий программа.
15.45 — «Эрсий метте».
16.15 — «Катарешта йола музыкальни собрани».
18.00 — Миланский ленински университет. «Къоамбара хьурматдара — халкъа шоьшта гІулакх».
18.30 — «ХІара сурта тІа — шатта».
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — СССР Лаккхехьарча Советы хоркамашта наькъа доахам.
19.15 — Эрсий морашта тахана бохьачча 75 шу дизарга. «Крейсер «Варяг» яха художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Эрсий шира романс».
22.10 — СССР — Канада хоккей. Советски канадаски хоккеисташ вІашагІбеттабахара истори.
Йистедаьлча — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа.
8.10 — «Тха беш».
8.40 — Зоологи. 7 класс.
9.05 — «Архитектурни [illegible]». Кинофильм.
9.30 — ВТУ дешарашта. Астрономи.
9.55 — Зоологи. 7 класс (кердадаккхар).
10.10 — Къамаьл де ионански меттала. 10-гІа передача.
10.40 — «[illegible] фикоги». 10 класс.
11.40 — ВТУ дешарашта. Астрономи.
13.10 — Студенташта — заочникашта. Лакхара математика. 9-гІа курс.
13.25 — Іилмаш коммунизм.
14.15 — Вузе деша болхараша. Математика.
14.45 — «Безам». Субтитрешца дола художественни фильм.
16.15 — Передачай программа.
16.20 — Берашта дола мультфильм.
16.30 — Документальни фильм.
16.30 — «Советски спорт». Киножурнал.
17.00 — СССР Лаккхехьарча Советы хоркамашта кандидатой. «ДегІаста социализм».
17.10 — «Березка» цІерa са». Чимкент ДК вокальни группа дола дувцар.
17.40 — Фильм.
17.50 — «Юртара дахар» (нохчий меттала).
18.20 — «Нохч-ГІалгІайчу гІоана». Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала).
18.40 — «ХІара бакъа денна — доалаш Іила! «Грознефть» объединене трубно-инструментальни база коллективе (нохчий меттала).
19.00 — Баскетболах йола СССР чемпионат. МоІахаш. «Строитель» (Киев) — «Динамо» (Москва). Кинонаш передача.
19.30 — «Никарагуа: къовсам дІа-хоьлаш ба».
20.15 — «Бийса дикачаа хийла шун, бераш!»
20.30 — Теннисах йола Европа чемпионат. СССР сборни — Дане сборни.
21.00 — Каменски халкъа хьалхий хора концерт.
21.40 — «Къаьна доттагІой» яха художественни фильм (шолагІа сери).

9 феврал

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — ІуйренаргІа гимнастика.
9.05 — «Седкъаьнаг». Берашта лаьрхІа кинооалмнинат.
10.00 — «Крейсер «Варяг». Художественни фильм.
Йистедаьлча — кердадараш.
14.20 — Кердадараш.
14.50 — «Юртара денош». Киноепрограмма.
15.30 — Шахматий школа.
16.20 — «ГІатта, тха хана!»
16.35 — «Москва москвичашт».
17.25 — Литовски ССР-а камерни оркестра концерт.
18.10 — «Къоанбарий адресаш».
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — Хоккейх йола дунен къайкъаьшта юкъера вІашагІкхетар. НХЛ-а сборни — СССР сборни. Нью-Йоркера передача.
21.30 — «Кармен-сюита» яхача фильм-балета премьера.
22.25 — «Доше ц[illegible]», ГДР-ра передача.
Йистедаьлча — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа.
8.10 — «Алтаи заповедник». Іилмани-популярни фильм.
8.40 — А. Гайдар. «Школа». 8 класс.
9.00 — Истори оагІонаш. «Куликовски тІом».
9.40 — А. Гайдар. «Школа». 8 класс (кердадаккхар).
10.10 — Английски мотт. 8 передача.
10.40 — Природоведени. 3 класс.
11.00 — «Сенах дувц музыко?»
11.20 — «АБВГДейка».
11.50 — Природоведени. 3 класс (кердадаккхар).
12.10 — Студенташта-заочникашта. Лакхара математика. 3 курс.
13.05 — Марксистско-ленински эстетика лард. Художественни образи цун лоархІам.
14.15 — Вузе деша болхараша. Физика.
14.45 — «Эдрин — лэра».
16.15 — «Ха а ха хьа а ас!»
17.00 — Передачай программа.
17.25 — «Лев Толстой — вай замано». Іилман-популярни фильм.
17.35 — «Демарко» (гІалгІай меттала).
18.25 — «Нохч-ГІалгІайчу гІоана». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала).
19.45 — «ТАСС хоам бу». Документальни фильм.
19.15 — «Бахьаной смена». Республика Ленински комсомола премие лауреат ансамбль «Нийсархо» (нохчий меттала).
20.15 — «Бийса дикачаа хийла шун, бераш!»
20.30 — «ДІаходаньар». Телевизионни документальни фильм.
21.00 — СССР халкъа артиста Образцовайн СССР Доакхача академически театре Паччахьалкхен церкоаштни концерт.
21.40 — «Саг воалар». Художественни фильм.

РАДИО

8 феврал

6.40 — «Шура дукхагІа вахар духьа» (гІалгІай меттала).
6.53 — Ашараш (гІалгІай меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — Концерт (гІалгІай меттала).
8.40 — «Барттайнача дезале» (нохчий меттала).
9.15 — «Вахара хьесап — советски». Беседа (нохчий меттала).
9.30 — Хоамаш. «Боалхочун сийле». Вокальни шика (эрсий меттала).
9.45 — «Хьо ахоллад доттагІола». Корреспонденци (гІалгІай меттала).
16.00 — «Красный молот» завода котельшиний бригада Рыженкована хетадь музыкальни радиооткрытка (эрсий меттала).
16.15 — «Катархошта атеистически кхетам балар» (гІалгІай меттала).
16.30 — «Дега доІшмагІа» (гІалгІай меттала).
16.50 — «Ден тема» (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

9 феврал

6.40 — «Юртара Іуйре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Советски вахара». Радиожурнал (эрсий меттала).
8.45 — «Илли оал Йоашева Либлас» (нохчий меттала).
9.15 — «Оасарен лард». «Жилгражданстрой» треста 105-гІча ПМК-ра передача (нохчий меттала).
9.30 — «Лаьттанцарча безамна». Эри дахачаа лаьттай ветеранах Тагиев Ахьмадах йола корреспонденци (нохчий меттала).
9.45 — «ДоттагІий оалаш» (эрсий меттала).
10.00 — Миланский ленински университет. «70-ча шерара гІишлош» (нохчий меттала).
10.15 — «Боалхочун оалар». Радиогазета (нохчий меттала).
10.35 — «Халкъа иллеш» (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

Хаоттам

Тахан республике гІолла Грознее хувцалун морхаш а йолаш, ІуйрийнА цхьайолча моттигашка догІа а делхаш, малхбузехьара секунде 0—5 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 3 — 8, Грозне 5 — 7 граду вІоаьал болаш хилен тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лоа а делхаш, дохк а доаллаш, ша билла а йолаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана —5 —10, дийнахьа —4 +1 градус йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гІа этаж). Телефонаш редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктоьхана секретара — 3-34-38; партийни вахарен культурен отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта бахамна отдела — 3-42-28; кехьной отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувла шинарен, ерен, шоаттеи деношка

СФ05042. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 965.